

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-UTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:
Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, fél évre 480 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

SZELE BÉLA

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:
Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXII. évf. 127. szám

Péntek, 1926. június 11

Izzó napjai

voltak és lesznek Magyarországnak Genfben. A pénzügyi ellenőrzés kérdése a támadások pergőtüzébe állította, s a frankügy kedvező háttérnek bizonyult az ellenséges rohamok intézésére. Magyarország ama kérelmét, hogy a Népszövetség által megszabott pénzügyi ellenőrzést végleg szüntessék meg, salomoni bölcsességgel iparkodtak megoldani. Megszüntették a főbiztos szerepét, s kimondták, hogy a magyar állam a saját háztartását Genftől függetlenül rendezheti be; ellenben azokra a kölcsönökre, melyeket a Népszövetség juttatott Magyarországnak, tovább is fentartják az ellenőrzést és a beruházási kölcsönből még meglevő nyolcvankét millió aranykoronát egyelőre nem bocsátják a magyar kormány rendelkezésére. Mind ezt megtoldották azzal a határozattal, hogy a kérdés politikai jellegét további tárgyalásokon vitatják meg, amikor a pénzhamisítás ellen hozandó nemzetközi megállapodásra kerül a sor.

A Népszövetségnek ez a döntése, mint budapesti táviratok jelentik, kielégítette Magyarországot miniszterelnökét, Bethlen gyakorlati államférfi, aki nem ringatja magát csábos álomképekben, mikor egy frankhamisítási bűnpör óriási politikai és erkölcsi terhével és egy gazdasági válsággal küzdő ország szomorú képmásával kellett a nagyobb részben ellenséges indulatu testület előtt megjelennie.

Az ő meglepődése azonban csak viszonylagos. Magyarországnak a békeszerződés értelmében joga van rá, hogy a Népszövetség ellenőrzésének megszüntetését követelje, s már csak az lehetett a kérdés, hogy a frankhamisítás botránya után is követelheti-e ezt Genfben vagy meg kell várnia, míg a bűnpör által felkavart hullámok és felvihart ellenséges indulatok elsimulnak?

Az angol sajtó és Anglia álláspontja e kérdésben a legvilágosabb, a legtermészetesebb, a leghelytállóbb: a frankhamisítás Magyarországot belügye és nem hozható kapcsolatba a Népszövetség által követendő magatartással az ellenőrzés megszüntetése dolgában. S ha ez a világos, természetes és helytálló álláspont a másik vélettel szemben, mely mint csehszlovák felfogás, mindenképp összefüggést keresett, s ama tisztára belügyet egy Magyarország elleni megbélyegző és büntető eljárásra törekedett felhasználni nem tudott is érvényesülni, viszont a frankügyet nem sikerült ütköző és robbantó anyaggá tenni a Népszövetségben. Magyarország nem kapta meg, amit kért, amirehöz szerződés, teljesített kötelezettség, főbiztosi jelentés és kipróbált megbízhatóság alapján joga volt, de másrészt erkölcsi tisztaságban és pénzügyi érdekeinek aránylagos méltánylásával került ki a nehéz válságból.

Franciaország és a kisantant államainak magatartását jelentősen befolyásolta a brit és olasz álláspont, melyet Chamberlain és Scialoja sok bölcsesség-

gel és eréllyel képviseltek. Ez az álláspont nemcsak Magyarországnak szólt, mely iránt teljes bizalommal viseltetnek, hanem elsősorban annak az európai szükségességnek, melyet egy gazdasági béklőiből felszabadult Magyarország jelent a világ számára. Mi magunk is, a hazánkhoz való hűséget és szeretetet összhangba hozva a Magyarország iránt érzett rokonszenvvel, ebből a szempontból ítéljük meg a kisantant által Genfben képviselt álláspontot és a népszövetségi határozatot.

Törhetetlen meggyőződésünk, hogy a frankügy nem befolyásolhatja a Magyarország iránt tartozó tekintetet, még kevésbé ama jogok és javak megadását, melyekre ennek az országnak a lét szempontjából mulhatalanul szüksége van. Az iránta való tulságos bizalmatlanság és elfogultság, melynek Benes a legádázabb képviselője, csak messzebb taszítja annak a lehetőségét, hogy a monarchiából

alakult új államok megértsek, megbecsüljék és támogassák egymást. Erre a megértésre pedig nemcsak nekünk, hanem az egész Európának, az egész világnak szüksége van. S ha abban a féleredményben, melyet a genfi határozat hozott, benne foglaltatik Franciaország és a kisantant ama belátása, hogy a magyar államot a saját érdekében is segíteni kell gazdasági talpraállásához, akkor mi is, akik Románia és Magyarország barátságát mindennél előbbvalónak tartjuk, meg lehetünk vele elégedve. Ha ma sikerült az ellentétek kiegyenlítésével részleges megegyezést teremteni, a holnap különbözőségeit, még ha a nehezebb politika kérdései lesznek is azok, már a kölcsönös bizalom és belátás szellemében lehet el-tüntetni.

A genfi izzó napokból Magyarországnak, mint a béke biztosítékának és mint a szomszéd államokkal megbékült jó barátnak kell kikerülnie.

Csak részben szüntették meg Magyarország pénzügyi ellenőrzését

Döntött a népszövetségi tanács magyar albizottsága - A nyolcvankétmillió aranykoronás kölcsönrész felett a népszövetség továbbra is gyakorolja az ellenőrzést

Smith pénzügyi főbiztost felmentették állásától

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Genfben végre döntött a népszövetség magyar bizottsága a magyarországi pénzügyi ellenőrzés megszüntetéséről, s a döntés - abban a formában, ahogyan azt a világlapok genfi tudósítói jelentik - nem hozta meg a teljes győzelmet sem az egyik, sem a másik fél számára. Igazi diplomáciai módszerekkel arra törekedtek, hogy se Magyarország, illetőleg az ennek háta mögött álló Anglia, se Franciaország s a vele egyúton haladó kisantant ne vehesse zokon a kedvezőtlen döntést. A helyzet rövid szavakban sürítve az, hogy a döntés után Franciaország éppen oly jogosan hangoztatja a saját közvéleménye előtt azt, hogy a magyarországi pénzügyi ellenőrzés még fennáll, mint Magyarország azt, hogy az ellenőrzés megszűnt. Ez a kompromisszumos megoldás természetesen csak ideiglenes lehet és lesz is. Egyik lényeges határozata a bizottságnak, amely a pénzügyi ellenőrzés politikai részét illeti, az, hogy Briand francia miniszterelnök javaslatára a pénzhamisítás ellen szervezett védelmi akciók akar életbe léptetni.

Vajjon azt képzei Franciaország, s vele együtt a népszövetség, hogy a magyarországi elszigetelt frankhamisítási eset elég alap és ok arra, hogy azzal szembe védelmi szervezést kell állítani az egész világgal szemben?

A tegnapi genfi eseményekről a következő tudósítások számolnak be:

A magyar bizottság tegnapi ülése előtt a helyzet a következő volt. A pénzügyi ellenőrzés megszüntetésében főleg a kisantant részéről mutatkozott ellenállás. A döntés a franciák kezében volt, tehát a felelősség őket terhelte. Már előzőleg azt kombinálták, hogy a bizottság az ellenőrzés kérdését két részre osztja: részint elvben elhatározza, az ellenőrzés megszüntetését, másrészt az el-

lenőrzés fokozatos kiküszöbölését mondja ki, mindenképpen megtartva a kölcsön feletti ellenőrzés jogát.

Hire terjedt annak, hogy Briand Chamberlainnek kijelentette, hogy Franciaország az ellenőrzés megszüntetését jelenleg Francia országgal szemben barátságtalan ténynek tekintené.

Összeült a bizottság

Kedden délelőtt féltizenegy órakor ült össze a magyar bizottság tárgyalásra. A tárgyalás előtt még bizalmas megbeszélések voltak s ezért Briand a kisantant képviselőivel együtt későn érkezett. Scialoja elnöke alatt jelen vannak Chamberlain, Briand, Bethlen, Benes, Titulescu, Jovanovics berni szerb követ, a vendégként Genfben tartózkodó kiküldöttek, különböző delegációk, a pénzügyi bizottság tagjai, valamint Smith főbiztos munkatársával. A bizottság alig félóra hosszat ülésezett. A bizottság elnökének előterjesztése után a bizottság valamennyi tagja felszólalt, majd a pénzügyi bizottság ülésezett, hogy a magyar albizottságtól kapott felszólítás értelmében javaslatot tegyen.

A magyar bizottság ülése elhatározta, hogy

Smith népszövetségi főbiztosnak június harmincadikán lejáró mandátumát nem hosszabbítja meg.

annál kevésbé, mert Smith egészségi okokból továbbra amúgy sem vállalná a megbí-

**100 lej Zürichben nyitáskor
2.10 svájci frank**

zást. A magyar bizottság elhatározta még, hogy

továbbra is fenntartja Magyarországon a pénzügyi ellenőrzés rendszerét.

Ez a határozat ama kompromisszum alapján jött létre, amelyre a népszövetségi bizottság kiter a pillanatnyi nehézségek elől. Budapesten a határozat alapján épp úgy mondhatják, hogy a pénzügyi ellenőrzés eddigi rendszerét felfüggesztették, mint ahogy Párisban azt mondhatják, hogy az ellenőrzés továbbra is fennáll.

Briand francia miniszterelnök ehhez a határozathoz hozzáfűzi, hogy ennél tisztán csak pénzügyi technikai rendszabályokról van szó, ellenben

a kérdés politikai oldalát, a pénzhamisítás megakadályozására irányuló konvenció tervét, még tárgyalni fogják.

Elhatározta még a bizottság, hogy a népszövetségi kölcsönből fennmaradó

nyolcvankétfélmillió aranykoronás részletet egyelőre nem bocsátja a magyar kormány rendelkezésére

A bizottság ülése nem volt nyilvános, ezért annak lefolyását nehéz pontos értesüléseket szerezni. A francia lapok információi szerint az ülés a következőképpen folyt le.

Az ülés lefolyása

Scialoja elnökölt. Jelen vannak: Chamberlain, Briand, Titulescu, Jovanovics (Jugoszlávia), Benes, Bethlen, Smith és Dubois, a pénzügyi bizottság elnöke. Napirenden a népszövetségi pénzügyi bizottságának jelentése Magyarország pénzügyi helyzetéről.

Dubois megállapítja, hogy gyakorlatilag a magyar államháztartás költségvetése már az 1924-25 év első időszakában olyan volt, hogy a jegyzőkönyv előírásai értelmében a népszövetség az ellenőrzést bizonyos fokig mérsékelte. A népszövetségi főbiztos tevékenységének befejezése azonban nem vonja maga után a zálogok ellenőrzésének megszüntetését, sem a népszövetségi kölcsön fennmaradó része felett gyakorolt ellenőrzés feloldását. Nem volna helyes, — mondotta Dubois — ha a népszövetségi főbiztos távozásával az ellenőrzés is megszűnjék.

Megszűnik csupán a reformterv általános felülvizsgálása és a költségvetési ellenőrzés,

ami tulajdonképpen már nem is létezik. Fennmarad azonban a zálogok ellenőrzése, épp úgy, mint ahogy az ellenőrzés ezután is megmarad a népszövetség pénzügyi bizottságának kezében a kölcsön hátralevő része felett. Ez a bizottság a kiadásokat továbbra is ellenőrzi.

Bethlen miniszterelnök bejelentette, hogy az elnök fejtegetései kielégítették. Megnyugvással veszi tudomásul azt a megállapítást, hogy Magyarország eleget tett kötelezettségeinek.

Briand szükségesnek látja a következők megállapítását:

Két különböző problémáról van szó, kétféle ellenőrzésről, amely a pénzügyi bizottság határozatában kifejezésre jut. Az első tisztán technikai kérdés az ellenőrzés megszüntetéséről, ezt a pénzügyi bizottság hoz kell áttenni. A másik a kérdés politikai része. Az utóbbira nézve fenn kell tartani az állásfoglalás jogát mindaddig, amíg a tanács letárgyalja azt az indítványt, amely a pénzhamisítás megakadályozására nemzetközi egyezményt ajánl. A dolog lényege tehát a következő:

A népszövetség feloldja a magyar költségvetés felett az ellenőrzést, amint az 1925. végétől amúgy is csak formálisan áll fenn, ellenben fennmarad az ellenőrzés az elzálogosított állami bevételek, a kamatszolgáltatás a kölcsön amortizációja felett, ugyancsak a népszövetségi kölcsön fennmaradt részének hováfordítása tekintetében. Ezt a részt egyelőre nem oldja fel a népszövetség. A kérdés politikai oldalát a tanács legközelebb fogja tárgyalni.

A M. T. I. megerősíti az eddigi jelentéseket

Budapesti jelentés szerint a Magyar Távirati Iroda hivatalos jelentése megerősíti az

ellenőrzés felfüggesztésének módjáról szóló híreket.

A bizottság határozatainak következményei

A népszövetségi tanács magyar bizottsága tehát elhatározta a pénzügyi ellenőrzések fokozatos megszüntetését. Smith főbiztos legközelebb távozik Budapestről, a végleges megszüntetés azonban csak későbbi időpontban következik be. A fennmaradt nyolcvan két millió aranykoronás kölcsönrész hováfordítására, a kölcsön amortizálására a népszövetség tényezői a helyszínen további ellenőrzést fognak gyakorolni.

Visszautalják a javaslatot a pénzügyi bizottsághoz

Ujabb táviratok szerint a helyzet a következő:

A népszövetség pénzügyi bizottsága Chamberlain javaslatára elhatározta, hogy az egész magyar kérdést visszautalja a pénzügyi bizottsághoz, amelynek meg kell vizsgálni azt a kérdést, vajon meg lehet-e szüntetni Magyarországon a népszövetségi ellenőrzést. Briandnak a magyar bizottságban kedden tett politikai természetű fentartása miatt a helyzet kissé zavaros, mert illetékes körökben most egyáltalán nem tudják, hogy a népszö-

Bethlen genfi tárgyalásai

Bethlen a tegnapi nap folyamán meglátogatta Sir Eric Deesmondot, a népszövetség főtitkárát és Sjoeborgot, Svédország képviselőjét. Guani, Uruguay képviselője, a népszövetségi tanács elnöke felkereste Bethlent és vele hosszabb beszélgetést folytatott.

Magyarország visszavonta a leszerelési emlékiratot

A Neue Freie Presse genfi jelentése szerint a magyar kormány visszavonta a Tancos Gábor által beérkezett leszerelési emlékiratot újradikálózás címen. A leszerelési bizottság katonai albizottságában az elnök bejelentette, hogy a magyar kormány katonai emlékiratának tárgyalását elutasítja.

vetség tanácsa fel akarja-e függeszteni Magyarország ellenőrzését, még mielőtt Briandnak a pénzhamisítókra vonatkozó indítványát letárgyalják. Ilyen körülmények között a magyarországi kérdésre vonatkozó tárgyalások

még napokig elhúzódhatnak.

Briand kedden este elutazott Genfből, s Franciaországot mától Loucheur képviseli a bizottságban. Paul Boncour ma szintén Genfbe érkezik.

Parlamenti bizottság elé kerül a hunyadmegyei incidens ügye

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az ellenzék főként a nacionalisták óriási szenzációjává, sőt világbotrányává igyekeznek felfújni azt, hogy a hunyadmegyei Rus községben a rendet megbontó választók soraiba a csendőrség sorfűzet adott, amelynek során két választó meghalt, kettő pedig megsebesült. Az ellenzék vezetőinek szövegű nyilatkozatai hatástalanok maradtak, főként pedig Vajda-Voivod Sándor, a ki a hunyadmegyei eseményekért a magyarországot igyekezik bünbaként odáallítani, a mi annyival is nevessegebb, de egyúttal valószínű, ennek az intelligens politikusnak a tollából azért is csodálatra méltó, mert hiszen Hunyadmegyében jóformán magyar

választó sem volt, jelölt pedig egyáltalán nem.

A szöfecsérlésnek azonban hamarosan vége szakad, mert a kormány már a parlament megnyitása utáni első ülésén erőteljes eljárásra szánta el magát. Amint illetékes helyről most ugyancsak jelentik, Gróza Péter, Erdély jövődó minisztere ma Bukarestben, a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a kormány készen áll arra, hogy a rusi incidens ügyét parlamenti bizottság elé vigye.

A rusi eseményekkel kapcsolatban egyébként ma az Adeverul és a Dimineata című lapoknak nyilatkozatot adott, a nyilatkozat közlésére azonban, már aligha kerül sor.

Egy falu közönsége habonából nem engedett eltemetni egy vizbefult fiút

NAGYBÁNYA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Középkorba illő esemény játszódott le néhány nappal ezelőtt a Nagybányához közelfekvő Zazar községben. A falu lakossága valóságos lázadásban tört ki, azért, mert a hatóságok egy vizbefult fiú holttestét akarták a községen át engedni, mert egy régi babona azt tartja, hogy amerre a halottat szállítják, ott a jég elveri a termést és tűz pusztítja el a községet.

Ugy történt a dolog, hogy a tartós esőzés megdagasztotta a különben sekély és csendes folyású Zazar vizét. A kereszt-hegyi érczúzónál egy ideiglenes híd vezet át a vízen. A hídon vasárnap délelőtt két gyermek játszadozott, aminek szomorú vége lett. Mindkét gyermek beleszállt a megáradt folyóba, amely őket magával ragadta.

Az egyik fiúnak a kis Makovics Bélának sikerült kivevickélni a vízből, a másik fiú azonban, a tizenhároméves Gyalay Károly, Gyalay Vince bányamunkás fia nem tudott menekülni, s a folyóba fulladt. A víz csak a közeli Zazar község határában dobta partra, ahol délután hat órakor találták rá.

A kis holttestet el kellett szállítani. Barátai összeálltak, s kis kéziszekéren be akarták vinni Nagybányára, hogy ott illő módon eltemethessék. A Zazar Község lakosai azonban, akik vakon hisznek ebben a középkori habonában, a leghatározottabban ellenszegültek annak, hogy a fiú holttestét a községen át szállítsák, sőt tetlegességre is került a sor, mert a

község lakosai botokkal igyekeztek megakadályozni azt, hogy a kiskocsi a falun átmenjen. Határozottan követelték, hogy a halottat ott földeljék el, ahol a víz kivetette. A sok herce-hurcának az lett a következménye, hogy a kis holttest teljes harminchat óra hosszat feküdt a víz partján eltemetetlenül.

A hosszú csatározásba természetesen becsatlakoztak a hatóságok is, a falubeli ellenállása azonban oly erős volt, hogy mozgósítani kellett a nagybányai rendőrséget, a csendőrséget, a járási hatóságokat, sőt a szatmári ügyészséget is, s csak ezeknek erőyes fellépésére sikerült a holttestet Nagybányára szállítani, ahol illő módon eltemették.

Zazar község lakossága azonban nem nyugodott meg, a felháborodás, amelyet az értelmellen babona idézett elő, nagy, s a falusiak most rettegve várják azt a pillanatot, amikor jég és tűz pusztítja el a határt.

Megjelent a Népszerű Regények

uj (13) száma

Sz. Szász Béla

Az öreg zsoltár titka

Pompás regény, amely rendkívüli érdekességével mindvégig lebilincseli az olvasót és nagyszerű szórakozást nyújt.

Ára 15 lej.

Kapható a „Brassói Lapok” minden árusítójánál.

Gróf Bethlen György nyílt levele Udvarhelymegye választóihoz

„Nem csatlakoztam bennetek: a székely vérben, melynek minden cseppje drága gyöngyöt ér“

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok munkatársától.) Dr. gróf Bethlen György az Országos Magyar Párt elnöke akit tudvalevőleg Udvarhely választott képviselőjévé a következő nyílt levelet intézte választóihoz:

Udvarhelymegye Magyar Népe!

Kedves Székely Testvéreim!

Néhány hete annak, hogy köztetek voltam és nagy örömmel tapasztaltam azt a komoly figyelmet, élénk érdeklődést és buzgó lelkesedést, melyet a romániai magyarságnak az Országos Magyar Párt által képviselt nagy ügyei által tanúsítottak. Ez a tapasztalat elismerésre ösztönzött irányotokban és bizalomra jogosított a választások eredménye iránt, amit elérni nem a saját megtisztelő jelöltségetek által közvetlenül érintett személyem, hanem a magyarság jövője érdekében tartottam szükségesnek.

Ma elmondhatom, hogy a tapasztalt magatartások nyomán lelkesemben táplált bizalomban nem csatlakoztam. Nem csatlakoztam bennetek: a székely vérben, melynek

minden cseppje drága gyöngyöt ér. Drága gyöngy az a bizalom, mellyel személyemet, mint a pártnak ez időszakra vezetőjét a győzelemmel végződött választásnál megiszteltétek, de még drágább kincs hogy kizárva soraitokból a konkoly hintőkeket, a magyarság egységétől fényes bizonyítékokat szolgáltatottok és ezzel a velünk fegyverbarátságban lévő román néppárt, sőt Románia egész közölete előtt a magyar vének becsületét szereztetek. Áldjon meg érte a jószágos Isten!

Fogadjátok a pártvezetőség köszönetét és elkövetésüket az egységnek és összetartásnak nagy erkölcsi jelentőségéről nyújtott példa örvendetes eredményéből, jövőre is őriztetek meg bizalmatokat a vezetőség, a lelkesedésetek a magyarság szent ügye iránt és kitartásotokat a még reánk váró nagy munkában.

A viszontlátásra a közös munka terén!
Kolozsvár, 1926. június 4.

dr. gr. Bethlen György sk.
h. elnök.

Bukás előtt a francia kormány?

Ma este fontos minisztertanács lesz – A francia képviselőknek nem kell fizetése sem

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A francia kormány tagjai ma este nagy fontosságú minisztertanácsra gyűlnek össze, amelyen a pénzügyminiszter nagyarányú száladási programot terjeszt be. A program tekintetbe fogja venni azt a lehetőséget, hogy a kormány átalakításával lehet-e olyan kormányt szervezni, mely a nacionalistákka vá-

ló együttműködést lehetővé teszi. Ha nem, akkor a kormánynak távoznia kell helyéről. 'Erre nézve a döntést' a minisztertanács még ma meghozza.

A tegnap éjjel megtartott kamarai ülés szavaztatással 121 ellenében elvetette a képviselők napidíjainak emeléséről szóló indítványt.

Moldovában még mindig nem állt helyre a vasuti forgalom

Groza Péter huszmillió lej hitelt kér az utak és hidak helyreállítására

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Moldovában még mindig nem állt helyre a vasuti forgalom. Rosetti és Faurel között egyáltalán nem közlekednek a vonatok, remélik azonban, hogy csütörtökre megindulhat a forgalom. Marasesti felé a közlekedés már rendes.

Besszarábiában legnap újabb viharok voltak. A besszarábiai Zaim állomáson az állomási épület tetőzetét lesodorta a vihar, s messze repítette, de ugyanez történt több ház és raktár tetejével.

Groza Péter a ma megtartandó minisztertanácsra husz millió lej hitelt fog kérni, hogy az árvíz által tönkretett hidakat és utakat rendbehozhassa. A mil-kovi hid, amely eddig csak kettőbe törtött, tegnap összedőlt. A vizsgálat megállapította, hogy a hid építésénél figyelmen kívül hagyták az építkezési tanácsnak a hid alap mélységére vonatkozó utasításait.

Kassán tárgyalják a Reinitz-pert Reinitz nélkül

KASSA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kassai törvényszéken tegnap kezdték meg Reinitz Jakab bűntársai perének tárgyalását. Reinitz Jakab kérte, hogy idézzék meg erre a tárgyalásra, ugyancsak kérték a bűntársak is. A bíróság azonban Reinitz megidőzését nem rendelte el. A tárgyaláson kihallgatták Demjanovics Pétert, akit azzal vádolnak, hogy Reinitz-cel együtt a Kassa melletti erdőben meggyilkolt és kirabolt egy ismeretlen embert, a Kassa melletti Csermelyvölgyben pedig Lebovics Salamont és Szmuk Hermant meggyilkolták és kirabolták.

Előbb Bodnár Gyulát hallgatták ki, aki tébolydában is volt s felesége megölése miatt hét évi fegyházat kapott. Részletesen elmondta, miképp beszélt rá Reinitz az egyik kassai utcán a gyilkosság

elkövetésére, amelyhez társként Demjano vicsot is magával hívta. Az ismeretlen Reinitz család ki az erdőbe, az ő buzdításaira ütötte le az áldozatot, azután Reinitz kirabolta. A zsákmányt Reinitz osztotta szét köztük.

A tárgyalás folyik.

Ausztria eleget tett kötelezettségének

GENF. A népszövetség osztrák albizottsága Chamberlain elnöklésével ülést tartott. Zimmermann főbiztos megállapította jelentésében, hogy Ausztria eleget tett vállalt kötelezettségeinek és ajánlja, hogy az ellenőrzést függesszék fel. A bizottság Zimmermann indítványához hozzájárult. A népszövetségi kölcsönből fennmaradt huszonhét milliót Ausztria rendelkezésére bocsátják.

A bécsi „Neue Freie Presse“ új kezekbe kerül

BÉCS. (A Brassói Lapok bécsi szerkesztőségétől.) Az utóbbi hónapokban több ízben felbukkant az a hír, hogy Bécs legtekintélyesebb napilapja a »Neue Freie Presse« új kezekbe kerül.

A »Neue Freie Presse«-t a jelenlegi kiadó és főszerkesztő, Benedikt Ernő dr. öt év előtt örökölte akkor elhunyt apjától, Benedikt Móricotól. A lap tulajdonosa azonban az Österreichische Journal A. G., amelynek részvénytársaságát az utolsó esztendőben Benedikt dr. kénytelen volt átengedni a Bankverbandnak, a bécsi nagybankok egyesülésének. Azóta a »Neue Freie Presse« magatartását minden lényegesebb kérdésben a Bankverband szabja meg, amely Benedikt dr.-t továbbra is meghagyta a lap élén.

Ujságírói körökben elterjedt hírek szerint az utóbbi hónapokban súlyos elvi ellentétek lámadtak a Bankverband és Benedikt dr. között, aminek következtében Benedikt dr. meg akar válni a lap vezetésétől. Ezen elhatározását már közölte a Bankverband vezetésével és a kancellári hivatal sajtóosztályával. A Bankverband legközelebbi 15. július közepén lesz és a »Neue Freie Presse« válása ekkor kerül tárgyalásra. Valószínű, hogy Benedikt dr. hatalmas végkielégítéssel visszavonul és a »Neue Freie Presse« kiadási jogát a Bankverband ráruházza a Steyermühl-Verlagra, amely szintén a Bankverband érdekeit szolgálja és amelynek fő részvényese a Bodenkreditanstalt elnöke és legfőbb irányítója pedig Sieghart Rudolf dr. a Bodenkreditanstalt kormányzója. A Steyermühl-Verlag Ausztria egyik legnagyobb papírgyárának tulajdonosa, több nyomdája van Bécsben és a következő napilapokat adja ki: Neues Wiener Tagblatt, Neues Wiener Abendblatt, Volkszeitung, Kleine Volkszeitung, és Sporttagblatt.

Légy modern

és választékos. Azt a hajviseletet válaszd, mely összes előnyeide tervényre juttatja. Minél inkább alkalmazkodik a hajviselet az egyéniséghez, annál több figyelmet és bíráló tekintet irányul felé – annál gondosabban kell ápolni.

Elida hajápolástól a hajcsodásan simulékony, selyemlágú, fényes és diszkrétan illatos lesz. Használjuk már a legközelebbi hajmosáshoz csak

a szódamentes Shampoot

ELIDA

Bólyai János

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) A matematika és geometria terén vannak olyan sarktelek, amelyek csak azért nem bizonyíthatók be, mert azokat egyszerűbb tételre levezetni nem lehet. Ilyen axiómákat éppen egyszerűségük és világosságuk miatt nem is lehet bizonyítani.

Euklides ó-görög matematikus szerint a számtani és mértani tudománynak tíz ennélféle axiómája, vagyis sa kigazsága van. Ezek közül kilenc tétel az egyenlőségre vonatkozik, amelyek általánosan közismert axiómák, mint például: az egész nagyobb mint a része, vagy: az egész egyenlő a részeinek összegével és így tovább.

Az Euklidesféle megállapítások XI-ik axiómája így szól: Egy adott ponton keresztül egy adott egyeneshez csak egy párhuzamos egyenes húzható.

Bár Euklides sarkteleit a valóság legnagyobb fokú megközelítésének tekintjük, a lángeszű Bólyai János a világ legelső matematikusa mégis vállalkozott arra a merész kísérletre, hogy a XI. sark-tételt matematikailag is bebizonyítsa.

Atyjához, Bólyai Farkashoz intézett egyik leveléből, mely Temesvárról 1823. november 3-án kelet meg tudjuk, hogy ő is apja nyomdokain haladva, sokat fáradozik Euklides XI. axiómájának a parallelákról szóló alaptételnek, szigorú bebizonyításán. de még mindig kételkedik a bebizonyítás lehetőségében. Ugyanekkor nagy önértékeléssel kijelenti, hogy eddigi kutatásait olyan óriási felfedezés jutalmazta, mely a matematika igazságaiban egész új utat tört.

«Semmi más, egy új világot teremtettem». — írja e levélben. S a huszonegy éves fiatal ember, ki a geometria abszolút tökéletességét mutatta ki, a tudományos világ legkimagaslóbb helyére került. A planimetria valamennyi tételét levezette, s megállapította, hogy ezek teljesen függetlenek Euklidesnek attól a posztulátumától, hogy a síkban egy egyeneshez egy adott ponton keresztül csak egy párhuzam lehet húzni.

Felfedező: munkájának eredeti címe: Scien-tiam spatii absolute verum exhibens: a veritate aut falsitate Axiomatis XI. Euklidii independantem. Marosvásárhelyen, 1833.

Mivel ezt a lángeszű munkát atyjának Tentamen című művéhez csatolta, röviden Appendix (függelék) nevet kapta a mű, s az egész világon egy ismeretes. Ujabbban a könyv: A tér abszolút igaz tudománya — címen jelent meg.

Száz évvel ezelőtt a tudományos körökben matematikai felfedezésével nagy forrongást okozott az Appendix, s most e nevezetes napok száz éves fordulóján szükségesnek tartottuk Erdély nagy fiának, ennek a csodálatraméltó turáni koponyának emlékéit ismét felújítani és korszerűsíteni. Mert az abszolút tökéletes geometria vezetett rá a relativitás tanára, hogy a világ négy dimenziós tér. Érdekes, hogy a német Gauss, s a lengyel Lobatszevszkij, anélkül, hogy ismerték volna Bólyai János felfedezését, körülbelül ugyanabban az időben, ugyanazokra az új igazságokra jöttek rá. Bólyai Jánost, aki felfedezését elsőnek adta ki könyvében, princeps mathematicorum névvel tisztelte meg a tudományos világ.

A Berlinben megjelenő Forschungen und Fortschritte tudományos és technikai folyóirat legutóbbi száma a Száz éves tökéletes geometria című értékelésében Bólyai János előtt szintén meghajítja az elismerés lobogóját, mert szerinte hazánk kiváló matematikusának merész gondolatából született felfedezése olyan hatással van a tudományos világra, mint annak idején Kopernikus napközponti világrendszérének teoriája. T. D.

Fasiszta és antifasiszta verekedés Csehországban

PRAGA. Prosmítz városban a legionáriusok és a haladó pártiak antifasiszta gyűlésük után behatoltak a fasiszta gyűlésre. Verekedés támadt közöttük. A véres összeütközésnek csak a rendőrség tudott véget vetni. Azután a környéket rendőri különítmények tisztították meg a zavargóktól. A verekedésnek nyolc sebesültje van, közöttük az egyiknek sérülése nagyon súlyos.

Helyzetük törvényes rendezését kérik a magánalkalmazottak

A tönkötök mindenütt kijátszák a zárórarendeleletet — Hol van nyolcórás munkaidő a boltokban és irodákban? — Nyugdíj, szabadság és munkanélküliség elleni biztosítás — Memorandum a kormányhoz

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A modern társadalmi osztályok közül a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak életviszonyai a legrendezetlenebbek. Ezeknek az alkalmazottaknak gazdasági helyzete az elviselhetetlenségig súlyosbodott. Nehogy a társadalomnak e hasznos és értékes tábora munkakedvében megrokkanjon, fontos állami érdek, hogy a kormány sürgősen gondoskodjék ezeknek az alkalmazottaknak érdekeiről, s könnyítse meg robusztos életük nyomasztó terheit.

A Romániai Alkalmazottak Szövetsége ez ügyben a munkaügyi miniszterhez memorandumot terjesztett be, mely röviden felsorolja a sérelmeket, s kéri azok mielőbbi gyökeres orvoslását.

A memorandumban felhozott kívánások a következők:

A zárórai törvénynek olyan végrehajtását kívánják az alkalmazottak, hogy a 8 órás munkaidő seholse hosszabbítsék meg. — Ezzel a ponttal kapcsolatos a vasárnapi munka szigorú ellenőrzésére

vonatkozó javaslat, s az a kívánság, hogy vasárnapi munkára a hatóságok kivételesen se adjanak engedélyt.

Védelmet kérnek az alkalmazottak a vállalatok lebontása ellen: kérik a magánalkalmazottak szolgálati és jogviszonyait rendező törvény reformját; munkanélküliség esetére szóló biztosítást. A betegség esetére szóló biztosításnak minden dolgozó, valamint munkanélküli alkalmazottra való kiterjesztését, a munkásbiztosítópénztár autonómiájának visszaállítását mellett; a magánvállalati nyugdíj pénzárak összevonását és állami felügyelet alá helyezését munkaadók és alkalmazottak megbízottainak a bevonásával. Országos valamint kerületi pályaválasztási tanácsadó hivatalok felállítását és az alkalmazotti pályákon működők védelmét az e pályákra törlőik egyenlősen versenye ellen; az alkalmazottak szabadságidejének a törvénybe iktatását. A női munkának egyenlő díjazását a férfiak munkájával, az »egyenlő munkáért, egyenlő bért« elve alapján.

Háboruellenes propaganda rádió

A Nemzetközi Pacifista Liga a gyermekekbe akarja átplántálni a béke vágyát Ausztrália lefegyverezést akar

GENF. (A Brassói Lapok küldött tudósítójától.) A diplomáciai testületek közül csak azok emlegetik feltűnő módon békevágyukat, melyek már nagyrészt leszerezték a gazdasági szindikátusok s kulturális egyesületek pedig soha nem beszéltek annyit háborúról és nem agitáltak úgy a béke mellett mint most.

A leszerelést előkészítő konferenciát kísérő óriási érdeklődés azt igazolja, hogy komolyan félnek a háborútól... azok, akik nem vesznek részt a konferencián.

A háboru elleni küzdelemben előjárnak a mérsékelt és baloldali munkások és a feministák, akik a lehető legnagyobb agitációt fejtik ki a háboru ellen. Talán a kérdés megoldásához a Nemzetközi Pacifista Liga és a Nemzetközi Feminista egyesület jutott a legközelebb. A béke szerintük csak egy módon biztosítható, a jövő háborúját csak úgy lehet elkerülni, ha már most békére nevelik a gyermekeket és belevonják őket a propaganda.

Ilyen irányu működésüket meg is kezdték és a jelek szerint szép eredménnyel. Az első eredmény az volt, hogy a Wales-i tartomány gallesi hercegségének háboruellenes agitációra megszervezett gyermekei rádióon a következő szövegű levelet küldték át a tengeren túlra:

»A gallesi hercegségben élő fiúk és lányok örömmel üdvözlék a nap alatt található országok összes gyermekeit. Imádkozzunk velünk Istenhez segítse meg mindazokat a férfiakat és nőket, kik a világ különböző országaiban meg akarják hiúsítani a jövő háborúját. Ha igen, akkor fogadjuk meg: ha megnövünk megakadályozzuk országainkban a gyűlölkösségeket és a háboru ellen fogunk harcolni.«

A levél a világ igen sok részében eljutott a gyermekekhez és pár napon belül megérkezett rá az első válasz az egyik egyesült államokbeli iskolából, a Little Devereux Blake School-ból. A válasz a következőképpen hangzik:

»Mi az Amerikai Egyesült Államok fia és leányai baráti kézszorítással küldjük válaszukat a gallesi hercegség gyermekeinek és kijelentjük, hogy ha nagyok leszünk, akkor minden körül-

mények között a béke mellett foglalkozunk állást és már is úgy igyekszünk magunkat képezni, hogy a békét terjeszthes-sük. Segítsen bennünket Isten, hogy minden erőnkkel dolgozhassunk a nagy ügy érdekében a felnőttek érdekében, kik mindenüket értünk és nekünk áldozzák. Teremtünk békét a népek között.«

A két levelet újra továbbította a rádió, az eredmény pedig megerősítette a Nemzetközi Pacifista Ligát és a Nemzetközi Feministák Egyesületét abban a szándékban, hogy a gyermekek békére való nevelésével oldják meg a béke kérdését. Arra számítanak, hogy a gyermekek ha már most antimilitarista nevelést kapnak és második énjükké válik a háborútól való irítozás akkor nem kerülhet a sor olyan harcokra, amelyek nem talál majd katonákat és technikai háboru sem lesz lehetséges, mert az egész világ tiltakozásával találkozunk. A. I.

Takarékoskodni akar Franciaország

PARIS. A takarékosági előkészítő bizottság összeült. A holnapi minisztertanácsnak elő fogja terjeszteni az új tisztviselőállások létesítésének beszüntetését, takarékosagot a nyersanyagokkal, s az újságterjedelem csökkentését. A pék- és hentesáru korlátozását, valamint a kenyérjegyek behozatalát még nem tervezik.

Még ellenállnak a riff-területen

PARIS. Az Information Madrid levele zöje azt írja, hogy a marokkói felkelők ellenállása nem tört meg mindenütt. A nyugati Riff-területen újabb ellenállásra szervezkednek. A Ned-Lahu partján futóárokot ásnak.

Visagine

„ADELINA PATTI”

Orvosok

által ajánlott párisi
VISAGINE
(VISZAZSIN)

ADELINA PATTI

arcemulio akadályozza meg az arcőr teljes kiszáradását, az arcráncok és arczsárazság elmúlik.

Kapható gyógyszerárak, drogériák és illatszertárakban. Üvegenként 140 lei. Főlerakat: Temesvár, Piața Plevnei No. 3. 2338

Zárlat alatt a Zabolai Faipar erdősegei

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától) Köztudomású, hogy a fizetési zavarokba került Zabolai Faipar r. t. a maga ellen kért kényszerjegyzés rendén akkép szanáltatott, hogy a társaság adósságaiért a zürichi Holzhandel A.-G. vállalt a hitelezőkkel szemben garanciát és ezzel szemben úgy a Zabolai, mint az Oltu r. t. összes vagyonára felelteti egyedüli rendelkezési jogot az szerezte meg. E svájci lobogó alatt dolgozó társaság nem más, mint a német herceg Fürstenberg féle érdekcsoport, mely az utolsó évtizedek alatt ismételt válságok kapcsán sokat beszéltetett magáról, de külön emlékeztetben maradt az ugynevezett »Fürstenkrach« idejéből, melynek hullámai a háború előtti Magyarország területére is átcsaptak azon a révén, hogy a különféle bafu ütött spekulációk által válságos helyzetbe kerülve, a csoport tényleges vezetői: Fürstenberg Miksa herceg és bizalmasa Künzig kamarás, a sok millió arany márkát tevő adósságok és veszteségek kifizetésének dicsőségét, nem éppen válogatott fegyverek alkalmazásával, átengedték a csoportban érdekelt Hohenlohe hercegnek, aki botrányok elkerülése végett kénytelen volt áruba bocsátani a vadászterület címén bizonyos politikai célzattal összevásárolt óriási területű tátrai erdőbirtokát, az ugynevezett Javorinát, melyet a magyar kormány volt kénytelen az ellenzék nyomása alatt megvásárolni, nehogy, ismét idegen kezekbe kerüljön.

E csoport hűen elveihez és praktikáihoz, most Háromszéken teljesen ebben a régi szellemben dolgozik. Mint ugyanis jelenlegi tudósítónk jelenti, fenti Holzhandel-Fürstenberg csoport exponensei mitsem törődve rég lejárt szerződésekkel és kiegyenlítésen erdővételár hátralékokkal, tovább vágják és használják a közbirtokosság erdősegeit, ismételt felszólítások és engedélyezett halasztások dacára sem téve eleget kötelezettségeiknek. Ismételt megejtett miniszteri vizsgálatok alapján a közbirtokosság tagjai, értelmes székely emberek, véget vetendő a részvénytársaság további garázdálkodásainak, a saját kebelükből kiküldött szűkebb bizottsággal kiszálva a helyszínre, lezárták az erdőt, megtiltva a levágott nagymennyiségű fának további kiszállítását és egyuttal megindították a lépéseket a szerződés hatálytalansítására. Jellemző a nép elkeseredett hangulatára, hogy a közbirtokosság vezetőit vadofja jogos érdekei elárulásával és éjente egy egy falubeli a közbirtokossági elnök házáat felperzséléssel fenyegetik.

De a társaság hivatalnokai sem részesültek jobb bánásmódban. Ezeknek legnagyobb részét szélnek bocsátva, nem fizették járandóságukat úgy, hogy egy sereg ify per van a részvénytársaság ellen foyamatban. A megegyés azonban a legkínosabb feltűnést az a hallatlan eset keltette, midőn tavaly novem. berében télvíz idején, egy 55 éves, többgyerekes családapát, aki mostanában alig tud elhelyezkedni, minden ok nélkül, 17 évi becsületos szolgálat után hat heti felmondással az uccára tették és aki fizetéséhez, jöllehet már több mint hat hónapja folyik pere az illetékes iparhatóság előtt, mai napig sem tudott jutni ily módon a legnagyobb nyomorok lévén kitéve az oly fennen hirdetett szociális iránynak nagyobb dicsőségére. Sőt a társaság még most sem készül a megkezdett uton megállani, mert vérfelfrissítés címén új vezetőembereket állít be és amint az említett Fürstenberg csoport egyik vezérémbere kijelentette, nem nyugszik addig, míg a még megmaradt régi emberek irmagja sem marad meg, úgy, hogy ezek a szerencsétlen emberek aggódva várják, mikor kerülnek, őh is családjaikkal az uccára.

Brazília kilépett a népszövetségből

Miután a népszövetség tisztán európai berendezés, Braziliának semmi keresnivalója nincs ott

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Havas úgynövetség egyik jelentése nagy politikai szenzációt repített világgá:

Brazília bejelentette a népszövetségből való kilépését.

Megjegyzik a Havas-jelentés, hogy jólérsült körök felfogása szerint ez a kiválás most már végleges, s a sajtó és a közvélemény ezt a határozatot visszavonhatatlannak tartja. A kilépés indoklása a brazíliai lapok szerint az, hogy miután a népszövetség tisztára európai berendezéssé vált, Brazília nem óhajt beleavatkozni Európa ügyeibe.

Hivatalos brazíliai körök a hirt nem cáfolják, de meg sem erősítik.

Bennünket különösen érdekel Braziliának, ennek a délamerikai államnak ez a nagyjelentőségű lépése. A népszövetségben Brazília eddig jelentős szerepet játszott, hiszen a népszövetséghez küldött delegátusának, Mello Franconak — mondjuk így: áldatlan — működése eléggé ismeretes. Ő akadályozta meg Németországnak a népszövetségbe való belépését, s nagyon valószínű, hogy ez a fészeg fogás volt az, amely Braziliát a kilépésre bírta. Németország felvételének kérdése tisztán európai ügy volt, s ebbe Braziliának még akkor sem lett volna szabad beleavatkozni, ha azt bizonyos európai államok biztatására és unszolására tette is.

A másik, ami még fontosabb reánk nézve: Mello Franco, aki mint a népszövetség kisebbségi ügyeinek referense, s aki ebben a minőségben távolról sem volt képes együttérezni a kisebbségekkel, leteszi ezt a tisztséget is. Ő volt az, aki nagy hangon jelentette ki, hogy a kisebbségek végzeté az, hogy beolvadjanak az uralkodó többségbe. Ez az elv vezette minden cselekedetében, s ennek az elvnek volt köszönhető az a szerencsétlen határozat, amelyet az erdélyi magyar telepesei ügyében a népszövetség tanácsa Mello Franco közömbös hangú referációjára hozott. A népszövetség mit sem veszít Brazília, főleg Mello Franco elvesztésével.

A sárga munkásvezér nyilatkozik a Brassói Lapoknak a „sárga veszedelemről”

Matsuoka, a japán munkásszindikátusok kiküldöttje a japán munkásviszonyokról, bolsevizmusról és művészetről

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nagyjelentőségű munkáskonferencia sok exotikus delegátusa közül az apró, sietős, majdnem tánclepcsben járó, barnaszemű, sárgabőrű japánok tarthatnak a legtöbb figyelmre igényt. Csak csoportonként látni őket, együtt vannak mindig, mintha félnének a nekik még teljesen idegen Európától.

Ez a félelem érthető is. Amit eddig csak könyvek alapján képzeltek el, egyszerre tártult szemeik elé. Hiszen még alig száltak ki a hajóból, még nem is bámultak, nem is láttak eleget. De azért öntudatosan szorítják magukhoz az iratokkal telt táskát és keresik a »nay« emberek ismeretségét. Nagyszerűen tudnak disztinkválni a »grand homme« és a »homme grand« között. Mindkét kifejezést jelent, de az első nem a termetre vonatkozik. Itt Genfben most talán a másodikból van több.

Öltözködésük teljesen európai és furcsán hat az angolos bő nadrágokban a két rövid és görbe lábszár, amiből talán az is önként következne, hogy Japánban sok a jó futbalista. Igyekeznek az európai szokásokat elsajátítani. Eppen ezért nagyon groteszk módon hat meghajlásuk és bemutatkozásuk.

A Bureau International du Travail egyik japán hivatalnokai vezetői fel őket és csoportonként mint jobbra tolódott darucsapat vonulnak azok felé, kiknek ismeretségét akar nak kötni. A hivatalnok nevének szolítját az egyiket, az térdben kissé berogyva mozdulatlan derékka mélyen meghajtja fejét, ki-kotorássza névjegyet, átnyújtja, megvárja míg új ismerőse is átadja sajátját és csak akkor fognak kezét. Így egy hatos-hetes csoport bemutatkozása sokszor félóráig is eltart.

Matsuokát véletlenül egyedül találtam és megmenekültem a hosszú formáságtól. Ő egy centiméterrel magasabb a többinél, rendkívül képzett és mindenképpen megérdemli a közel háromszázezer szervezett japán munkásnak azt a bizalmát, mely egy asztalhoz ültette a diplomatákkal. Kevés kerülgetéssel megkértem, ismertessen meg a »sárga veszedelem« japán szemszögből való vonatkozásait. Legnagyobb csodálkozásomra a »ferde« szemszögből is nagyon egyenesen látják a világot:

— Sárga veszedelem nincs — kezdte, — ha lett volna is.

Amerika és Ausztrália elejét vette a japán munkások beözönlésének és úgy egyezett meg kormányukkal, hogy kölcsönösen tilták el egymás elől az országaikba való partralépést.

— Pedig munkásszempontból indokolatlan a félelem. A mi munkásaink nem mennek ki hazájukból és nem is félnek az idegen munkásoktól, mi a meggyezés dacára nyit-

va hagyjuk kikötőinket és készséggel beengedünk mindenkit szigeteinkre. A mi kényerünket nem vehetik el, mert nálunk sem európai, sem amerikai, sem ausztráljai munkás nem tud megélni, legfeljebb csak a kis képzettségű, alacsonyrendű kínai és koreai munkás. A mi munkánkat mi magunk is elvégezzük, mert

fajunk nagyon szapora, népességünk évenként hatszázezer lélekkel emelkedik.

— Külföldre kényeret keresni csak egyes kereskedők és diplomás pályákon működőh mennek.

— Munkásságunk éppen olyan képzett, mint az európai sőt talán egyes tekintetekben haladottabb is. Ez a kötelező oktatás érdeme. A japán munkás szíve is éppen olyan nyílt, mint a kikötőnk. Minden munkást szeretünk,

rokonszenvezünk az orosz munkássággal is, habár a harmadik internacionálét nem fogadjuk el. A kommunizmusnak a nagy propaganda dacára sincs talaja Japánban.

— Aktuális munkás kérdéseink ugyan azok, mint a világ többi részében. A munkaadók itt is le akarják szorítani a béréket a legminimálisabbra és mi is

a leghevesebben küzdünk a militarizmus ellen.

— Az élet sokkal olcsóbb Japánban, mint Svájcban. Nálunk már 250 franknyi összegből öttagu család is jól megé és ruházkodik belőle, de ezt a nivót e is éri a munkásfizetések (körülbelül 12000 lej). A női fizetések sokkal gyengébbek.

Mellénk telepedett egy idősebb japán, a ki láthatólag több érdeklődést tanúsított a művészeti kérdések iránt és így ő elégitette ki további kíváncsiságomat:

— Mostani művészeti életünkről nehéz beszélni, habár könnyen és biztosan megállapítható, hogy az ősi japán művészet megmaradt a maga eredetiségében változatlanul és mellette teljesen külön fejlődött ki a mai európai művészeti irányok egy elfogadható része.

— Művészeink a nyugati irányokat ismerik és kitűnően leutánozzák, sőt fejlesztik is. Ebben azonban semmi ősjapán nincs. Tanulni jövünk külföldre, tudást viszünk is magunkkal és habár nem hozunk érte cserébe mást, mint yenneket, megnyitjuk kapuinkat és szíveinket minden idegen előtt, aki hozzánk kívánczik. Mi nem beszélünk fehér veszedelemről és nem is félünk tőle, nálunk sem a szín, sem a munka nem jelent veszélyt.

a. l.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban.
Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a lap fején olvashatók.
Hirdetések vagy közértesítői a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetői irodá vagy bizományosunk útján is feladhatók.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla
A Brassói Lapok nyomdavidálmátának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Bukarestben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 30 garas, Csehszlovákiában 1 csk., Jugoszláviában 2 dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Péntek, június 11.

Kat.: Jézus szent szive. — Prot.: Barnabás. — Görög: Bartal. Barnabás. — Izr.: 1696. Sziván 29. — A nap: 4.31—19.58. — A hold: újhold.

17.37 órákor. — Időjárás: Változékony, szeles, aránylag hűvösebb idő, kevesebb esővel.

Mozik műsora:

Szerda: Modern: A mámor vámszedői.
Apolló: A párisi jósnő.

A Magyar Dalárda első zászlóvivője a magyar szónak

A Temesvári Magyar Dalárda lélekemelő közgyűlése — A jövő terveinek koronája: a Magyar Ház

TEMESVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Felemelő ünnepség keretében folyt le a Temesvári Magyar Dalárda közgyűlése, ezuttal immár a huszonharmadik. A csillámló szemekben talán könnyek is ragyogtak, amikor Horváth Antal ügyvezető elnök régimagyaros patinás szavakkal nyitotta meg az ünnepi gyűlést:

— Valamennyiök szívét, lelkét érzem itt a keblemben, amikor hálát adok a Gondviselésnek, hogy nekünk magyar dalosoknak ismét egy esztendő újabb közgyűlést megérnünk engedett. A mi mérlegünk, erkölcsi szempontból feltétlenül aktív, mert eredményünk, gazdagságunk, mindenünk a magyar dal művészetében elért eredmény. Az édes magyar dal a szívekbe férkőzik ott is ahol nem úgy dobog a szív a kebleben mint nálunk.

Rudas Jenő főtitkár visszapillantást vetett a »tapsokkal és sikerekkel gazdag elmúlt évre« majd a jövő év programját fejtegette: két vagy három önálló nagy hangverseny, egy bukaresti meg egy budapesti hangversenytúra, helyiség szerzése, új tagok gyűjtése, végül a dalosoknak egy nagy szimfonikus karal való kibővítése.

Kovács Ödön dr. a meggyőződés erejével mutat arra, hogy érthetetlen, hogy a Magyar Dalárdának csak 659 pártoló tagja van. A Magyar Párt immáron majd teljesen kiépített szervezeteinek hathatósan kell támogatniuk a magyar kultúrának ezt a fontos tényezőjét. Minden magyar álljon a háta mögél S karólve a Magyar Párttal, a bánáti svábok mintájára, akik Temesvárott évekkkel előbb felépítették a Német Házat, minél előbb itt egy Magyar Háznak kell létesülnie s ott abban lesz helye a Magyar Dalárdának és egyéb kulturális intézményünknek is.

A nagy lelkesedést felidéző felszólalás után a tisztikar megválasztását eszközték. Elnök, mint jelentettük, báró Ambrózy Andor lett, ügyvezető elnök Horváth Antal, örökös karmester Gokler Antal, alelnök Irsay Nándor, karmesterek Papier Armin és Irsay Nándor, dalárelnök Croget József, főtitkár Rudas Jenő, titkár Mihályffy Emil, ügyész Wiener Mór dr., főpénztáros Geng János, pénztáros Klein Rezső, ellenőrök Wolff Béla, Rosenthal Gyula, jegyző Bánfalvy Zsigmond dr., zászlós Holz Richárd, he-

lyettes zászlós Csáthy Rezső, levéltáros Bizám Géza, egyesületi gazda Wittigayer Jenő. Azután egy 38 tagú választmányt alakítottak meg.

Horváth Antal melegen köszöntötte az új elnököt, Ambrózy bárót, s »a szép, a nemesítő, a lélekemelő magyar dal« szívevel-lelkével való támogatását kérve, feltűzte »magyar szívet takaró keblére« az aranylírát, ezzel a Temesvári Magyar Dalárda aranylírás tagjává avatván őt.

Ambrózy báró helyét elfoglalván, kijelenté: Teljes mértékben átérzem, hogy a Magyar Dalárdának mi a kötelessége, mi a jövője. A régi világban, ha voltak is fontos kulturális célok egy ilyen együletnek, ma azok mérhetetlenek: a Magyar Dalárda ma a zászlóvivője a magyar szónak, azt támogatni ma kötelessége minden magyar embernek. Összetartás, egyetértés legyen a jelszavunk itt magunk között s a város s merem állítani a megye magyarsága megért és teljesen támogat bennünket.

Többek felszólalása után dalosokhoz illő módon, dallal fejeződött be a közgyűlés:

»Mi szép a dal...«

— Az udvarhelymegyei róm. kath. tanítók székelyudvarhelyi nagygyűlése. Tudósítónk jelenti: Az udvarhelymegyei kath. tanítók egyesületük megalakítása és anyagi ügyeik megtárgyalása végett nagy gyűlést tartottak e hó 7-én, a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium tornacsarnokában, amelyet Kiss János kerületi esperes, egyházmegyei tanfelügyelő nyitott meg a tanítógyűlés fontosságáról tartott előadással. Ezután felolvasták egy korábbi értekezletből a püspöki hivatalhoz jóváhagyást is nyert alapszabálytervezetet, majd megalakították a tisztikart, melynek tisztelt elnöke Kiss János esperes lett, elnöke pedig Veress Dónát székelyudvarhelyi tanító, alelnöke Erdélyi András vágyási főjegyzője Pál Elek zefelaki, aljegyzője Zsoóki Ambrus, pénztárosa Hadnagy Dénes és könyvtárosa Szabó Antal székelyudvarhelyi kántortanító. Veress Dónát megválasztott elnöknek a gyűlést üdvözlő és a bizalmat megköszönő beszéde után elhalárolta az értekezlet, hogy memorandummal fordul a püspökséghez fizetésének megjavításáért és ugyanazt a memorandumot megküldi az Országos Magyar Párt elnökségéhez, valamint a most megválasztott magyar nemzeti kamarai képviselőknek is, hogy részükre államségély kiutalása végett a kormánytól hathatós szavukat felemeljék és az államségélyt a felekezeti tanítóság számára kieszközöljék.

— A Brassói Székely Társaság június hó 9-én este 8 órákor a Fehér Bárányban tartja havi rendes összejövetelét. A tagok pontos megjelenését kéri az elnökség.

— Bőriparosok kiállítása és csizmadia kongresszus Marosvásárhelyen. Marosvásárhelyről jelentik: A bőriparosok kiállítására az előkészületek nagyban folynak. A kiállítást, amely iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik, augusztus 23-tól 29-ig tartják meg. Ezt az alkalmat felhasználják a csizmadia iparosok is, hogy e napok egyikén országos kongresszust rendezzenek. A kongresszust az iparmúzeum helyiségébe tervezik. A bőriparosok kiállításában részt vehet minden bőrmunkával foglalkozó mester, segéd és az az inas, aki a tanoncidőből két évet eltöltött. A kiállítás, amelyen részt vesz Csik, Háromszék, Udvarhely és Marosmegyének majd nem valamennyi számottevő cipésze, csizmadia, timárja, és vargája, igazolni akarja a nagy nyilvánosság előtt, hogy a kisipar olcsóbbat és jobbat produkál, mint a külföldi gyári termelés. Célja a kiállításnak, hogy a kézműipart megkedveltesse a közönséggel, s ilyen szemléltető propaganda útján szerezze meg és biztosítsa magának a szükséges piacot.

— Tízéves találkozó. Felhívjuk azon volt tanulótagjainkat, akik a dévai m. kir. ált. lami főreáliskolában 1916 év júniusában érettségiztek, vagy akik 1916-ban hadjérettiségt tettek, hogy a folyó hó 28-án Déván megtartandó tízéves találkozókon való részvételüket valamelyikünknek folyó hó 25-ig jeleznék szíveskedjenek, hogy az esetleges elszá- lásokról gondoskodhassunk. Szeretett volt tanárainkat pedig szintén kérjük, hogy a

amennyiben idejük engedi, vegyenek részt tízéves találkozókon s ebbeli szándékukat velünk előre közölni szíveskedjenek. A találkózót folyó hó 28-án este 8 órákor a dévai Fehér-Kereszt szálló éttermében fogjuk megtartani. Kovács Károly lapszerkesztő és Petre Cornél mérnök, Déva.

(*) **Véndiákok Lapja.** A most átszervezés alatt álló Ifjúság című — a serdült magyar ifjúság, főiskolai hallgatók és vendiákok — társadalmi, szépirodalmi és művészeti képes folyóirata e hó második felében: Véndiákok Lapja cím alatt fog megjelenni. A lap legfőbb programja egyike: a serdült ifjúság és öregdiákok lelki és társadalmi összekapcsolása. Továbbá, a haza iránti kötelesség teljesítésének irányítója és az ifjúság nevelője fog lenni, melynek nélkülözhetetlen voltát immár: tíz esztendeje érezzük. Örömmel látjuk B. Adorján Jenő, a lap szerkesztőjének ez irányban nemes törekvéseit, melyet lankadatlan szorgalommal és fáradtságot nem ismerő agilitással irányít — bár igen nagy csalódásai is voltak. Nagy megnyugtatásunkra szolgál az ő felkes kitartása s ideális lelkiületileg ezen minden anyagságot nélkülöző altruista törekvéseit, melyel annyi szolgálatot tesz a szomorú kisebbségi sorsban szenvedő fajunk összetartására, kulturális fejlődésünkre. Kitűnően összeválogatott nívós írások fognak tanuskodni arról, hogy a lap megtalálta igazi útját, mely nevelő hatásának ragyogó értékét adja a serdült magyar ifjúságnak.

Cikkei közül kiemelünk néhányat: Dr. Sulyok István: Beköszöntő; Br. Apot P.: Nagy Károly a »defensor scholarum«. Dr. Gál Kelemen: A serdülő kor lélektanából; B. Adorján: Véndiákok jubileuma; Kiss Sándor: Az ifjúság a világháború után, Holmes Haynes János a Newyorki Community Church lelkipásztor, The revolt of youth című dolgozata után. Ezekon kívül még igen sok, tanulmány, vers, angol nyelvtan, rádió stb. teszi értékesé a 28 old. és gazdagon illusztrált lapot. Ha van lap, amely támogatást érdemel, úgy ez minden magyarnak, serdült ifjunak, öregdiáknak kötelessége. Kérjen mutatványszámot. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Kolozsvár Str. Motilor (volt Monostori-ut No. 87) saját ház. Telefon 1168.

— Szántó György: Bábejtornya című magyar történelmi regénye néhány nap mulva, izléses kiállításban, finom, simított papíron megjelenik. 304 oldal. 150 lej. Kiadja a Brassói Lapok Könyvosztálya.

Gépek,

gépkezelők és szerelők nélkülözhetetlen

szakkönyvei

Balogh-Sygal: Diesel gépek kezelése és karbantartása	105.—
Balogh-Sygal: Diesel gépek szerkezete	105.—
Barna: Szerelők és lakatosok kézikönyve	368.—
Beretrás: Szívógázmotorok	105.—
Bozóky: Lokomobilok szerkezete és kezelése	138.—
Göndör: Gyorsfutású benzinmotorok	203.—
Jávör: Lőerőszámítás	65.—
Kiss: Egyenáramu motor működése	65.—
Lencz: Cséplőgépek szerkezete, szerkesztése és javítása	80.—
Frank Ernő: A gőzgép	138.—
Jesch László: Váltakozó áramu motorok	132.—
Jesch László: A motorkezelő	100.—
" " Kis transzformátorok	125.—
" " Kis dinamók	150.—
Sávoly: A gőzmozdony leírása, működése és kezelése	308.—
Naszályi: A stabil gőzkazánok és gőzgépek gyakorlati tankönyve	325.—
Balogh Arthur: A gázgépek működése	75.—
Knapp: Kenőanyagok	105.—

Postai megrendeléseket is azonnal elintéz a

Brassói Lapok Könyvosztálya.

Portóköltség és ajánlási díj csomagonként 8.—lej, utánvétellel 12.—lej. — Regálba csak az összeg előzetes beküldése ellenében, ajánlva szállítunk.

Óvás!

Felhívjuk szíves figyelmét arra az általános ismert és megdönthetetlen tényre, hogy egyórás szünetből jövő kacagás és hamisítatlan jókedv csak

Harry Liedtke-vel

valódi. — Az év legragyogóbb vígjáték-attrakciója:

Főhadnagy ur a feleségem

(Liebe und Trompetenblasen).

Premier:

június 12-én

— Tévedésből gyilkolták meg Tarján Klárát. Miskolcra jelentik: Tarján Klára három éves kisleányt mint jelentették a napokban meggyilkolva találták egy folyó partján. Először azt hitték, hogy a kisleány kéjgyilkosság áldozata lett, most azonban kint, hogy a szerencsétlen gyermeket fatális tévedésből gyilkolták meg. A detektívek ugyanis kinyomozták, hogy egy Frisnyik Jenő nevű ember, aki feleségétől elvált, saját kis leányát egy bérnccel megakartá öletni. A felbérelt gyilkos azonban tévedésből Tarján Klárát ölte meg.

— Kötelező a fészületjelvény az olaszországi főiskolák terméiben. Rómából jelentik: A közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy az egyetemek és főiskolák tantermeiben a fészületet, mint kerestjelvényt, mindenütt függesszék ki.

— Könyvújdonság Szántó Györgynek a tatárjárás idejéből merített magyar történelmi regénye: a »Bábel-torony« néhány nap múlva megjelenik, rendkívül szép kiállításban, finom papíron. 304 oldal, j150 lej. Kiadja a Brassói Lapok Könyvosztálya.

— Jó a bánátban a termés. Temesvárról jelentik: A Bánátban a termés az egész vonalon jól fejlődött. Eddig nem érkeztek jelentések arról, hogy az utóbbi idő esőzése nagyobb károkat okoztak volna, sőt ellenkezőleg, élénk kifejlődésben van minden. Egyes helyeken azonban, mint Dettán és Sztamorán, az utóbbi napokban jelentős jégkárokat szenvedett a termés.

— Jégeső és vihar pusztított Sepsiszentgyörgy és környékén. Sepsiszentgyörgyi tudósítónk jelenti: Kedd délután kevéssel egy óra után hirtelen jégeső hullott alá, amely mindinkább erősödött és a borsó nagyságú jégdarabok egy negyed órára át, hullottak. Utána hatalmas vihar ferekedett s a dühöngő szél hatalmas erővel csapkodta az esőt. A város főbb utvonalaát a víz teljesen befödte, mintegy 20-25 centiméter magasságu volt az árterület. A jégeső és a vihar a veteményekben és a gabonásokban óriási pusztítást vitt véghez. Könnyebb fákat a szél derékba törte át. Emberéletben azonban kár nem történt.

— Híhatgazdítás. Visszaéléseket a káloki közbirtokosság vagyonával című közleményünkben megnevezett közbirtokosság elnöke nem Kiss Károly, hanem Kiss Lajos. A névcseré szedési hiba volt.

— Csökkenti fogják a marosvásárhelyi kisiparosok adóját. Marosvásárhelyről jelentik: Már megemlékeztünk, hogy Simionescu pénzügyminiszteri államtitkár megígérte a kisiparosoknak, hogy adójukat leszállítja. Ez ügyben a miniszter egy külön bizottságot küld ki, amelynek feladata lesz a kisiparosok adóját felülvizsgálni és a sérelmeket orvosolni. Az iparosok most tömegesen adják be fe-

lebírázásaikat, amelyeknek benyújtásától eddig tartózkodtak, mert a túl kiték, hogy panaszukra adójukat felemelik.

— Marosvásárhelyi hírek. Marosvásárhelyről jelentik: Tegnap Alimanescu bukaresti rendőrszektör Marosvásárhelyre érkezett, hogy Bodescu komiszár fegyelmi ügyében a vizsgálatot megtartsa. Pop Stefan, az új rendőrprefektus ugyanis azzal a feltétellel vette át hivatalát, ha Bodescu komiszárt, aki ellen nagyon sok komoly panasz merült föl, s aki zsarolásaival különösen a vendéglősök réme volt, hivatalától elmozdítja. A komiszár még nincs felfüggesztve, amint azt a kolozsvári lapok tévesen jelentik, de áthelyezése biztosra vehető.

— A Hudson folyón petroleumos fadarabok óriási tüzvést okoztak. Newyorkból jelentik: Petroleumtól átitatott fadarabok a Hudson folyón kigyuladtak. A tűz behatolt a csatornacsövekbe, ahol számos robbanást okozott. Az expziótól több ember megsebesült, s az utcai forgalom megakadt. Az óriási légnyomás levegőbe hajgálta az autókat. A gyalogjárók közt olyan pánik tört ki, hogy a tömegben egymást tapodták le. A rendőrök is kivonultak, hogy a tüzoltók segítségére siessenek. A folyton növekvő és terjedő lángok az ott veszteglő gőzöst is fenyegették, úgy, hogy azt a folyam közepére kellett vontatni.

(*) Minden lakás szép és kellemes, ha izléses kézimunkával azzá teszik. E célból nélkülözhetetlen az egyetlen és nagyszerű nagy kézimunka divatlap: a »Tündérújake«. Bővebbet mai hirdetésünkben.

— Az exportőrök a bélyegilleték eltörlését kéri. Konstancai jelentés szerint az ottani gabonaexportőrök memorandumot intéztek a kormányhoz, amelyben kifejtették álláspontjukat a kivitel erősítésének kérdésében. Kívánják többek között az egyszázalékos bélyegilleték eltörlését. Ezt ugyanis abban az időben vezették be, amikor nem voltak kiviteli illetékek és nem volt forgalmi adó. A jelenlegi helyzet tehát a forgalmi adó kétszeres behajtását jelentené. Sőt egyes pénzügyi közegek pénzügyi tulbuzgóságából olyan áruk után is szednek bélyegilletéket, melyeket a törvény mentesít az egyszázalékos bélyegilleték fizetése alól.

— Julius elsején Magyarországon is megdrágul a vasút. Budapesti tudósítónk jelenti: A máv. igazgatósága Julius elsején tér át a pengőszámításra. A valutáris különbség folytán a személy és árutarifa mérsékelten drágulni fog.

Hogyan védekezzünk vasuti katasztrófáknál?

A müncheni és a bécsi nagy vasuti katasztrófákkal kapcsolatban a német és az osztrák lapok jótanácsokat adnak a vonatokon utazó közönségnek, hogy miképp védekezzenek a vasuti szerencsétlenségek esetén. Tekintettel a nálunk egyáltalán nem nagyon ritka összeütközésekre és kisiklásokra, nálunk is aktuálisak ezek a tanácsok.

A vasuti szerencsétlenségek tapasztalás szerint a legtöbb esetben nem érik teljében előkészületlenül az utazókat. A vonat gyors fékezése, a mozdonyvezető éles, intő sipolása figyelmeztet a közeledő veszedelemre. Ilyenkor a megrémült közönség első dolga az ablakhoz rohanni, hogy lássa, mi is történik. Pedig ez a legrosszabb, amit csak elkövethet.

A védekezés első szabálya: maradjunk minél távolabb a vagonablakoktól.

Eltekintve a széttörő üveg veszedelemétől, az események lefolyása legtöbbször úgy alakul, hogy az összeütközés rendszeren épen akkor történik, mikor a szerencsétlen utas kidugta a fejét az ablakon s akkor a kevésbé ellenálló ablakráma súlyos sérüléseket okozhatnak. Így járt a semmering katasztrófánál egy kíváncsi utas, akinek az összetolódó ablaktáblák fejszétét csaknem levágták,

míg testének a vagonban lévő része sérteiten maradt. Az ablakból való kiugrást, ha arra egyáltalán gondolni lehet, csak gyakorlott tornászok kísérelhetik meg.

Az sem cse'ekszik helyesen, aki helyén ülve marad.

A padok legtöbbször összetolódnak és székitással fenyegetik a lábukat. Katasztrófa szakértők azt javasolják, hogy

a legjobb, ha az utas a lábait felhuzza az ülésre és jól belekapaszkodik,

hogy az első veszedelemes ütés ereje ne sodorja. Még így is ki van téve a felülre lezuhanó csomagok veszedelemének s ezért talán

ennél a módszernél még jobb a padok alatt keresni védelmet.

Amint említettük, az ülések rendszeren összetolódnak és így védőpáncélt képeznek a leeső tárgyak ellen. Egy többször jóeredményt nyel kipróbált helyzet az, ha a veszedelemben gyorsan a pad alá fekszik, hátát a padlónak támasztja és merev karra, lábba támaszkodik az ülések első részén, nehogy a lökés ereje elsodorja.

Jó, bár kissé kockázatos módszer a csomaghalóba való menekülés, mivel tapasztalás szerint a kocsik felső része a legkevésbé szokott megsérülni. Ennek azonban több nehézsége van. Kóvér uraknak és hölgyeknek nem ajánlható, azonkívül a hátó rendszeren csomagokkal van telve.

Igen jó tanács: ha mindenki igyekszik veszedelem esetén ezekre a tanácsokra visszaemlékezni. Végül a legjobb tanács: Ne utazunk.

»MODERN«

MOZGÓ

Szerda, csütörtök, péntek:

Egy nagyvilági nő élete

szenzációs társadalmi dráma
EVA NOVAK a főszerepben.

Jön! Jön!

Főhadnagy ur
a feleségem

Nagy Harry Liedtke film.

»APOLLO«

MOZGÓ

Szerda, csütörtök:

„A párisi jósnő“

Nagy társadalmi dráma.

Barbara la Marr és Ramon
Novarro legnagyobb filmje.

Jön!

Jön!

Anagy ismeretlen nő

Szenzációs kalandor film. A főszerepben: Ellen Richter, Huszár Pufi, Bob Dody.

Mindenki féljeggyel utazhat Budapestre.
Felvilágosítást ad a Brassói Lapok kiadóhivatala.

— A női kézimunkával foglalkozók alábbi tartalmú kivonatból meggyőződhetnek arról, hogy a „Tündérújjak” című kézimunka-dívatlap hivatása magaslatán áll és egyelőn házbán sem nélkülözhető. A legújabb 13. szám tartalmából kiemeljük: Receterítő, Kerek terítő, ollózott terítő; Rece Bonne Femme; Gyermekszoba: menyezetes bölcse, különféle játékok, gyermek fürdőruha, csecsemőkengye, keresztiszemes képek a gyermekszobába, fehérnemű szekrény, női fehérnemű, teljes konyhaberendezés; fürdőkád-takaró, szalonnaszalterítő, fekete túlterítő, virágserépdisz stb. stb. A Tündérújjak minden száma ilyen változatos, gazdag tartalommal és egy eszmélhető, nagyított mintákat tartalmazó mellékivel jelenik meg. Ára 70 lej. Állandó előjegyzés esetén minden számot megküld a Brassói Lapok Könyv osztálya.

(*) Püspök gyógyfürdő (Nagyvárad mellett) 600 év óta használják 42 fok C. természetes meleg rádiumos hőforrásait. reuma, köszvény, csonttörések és női bajok ellen. Uszoda 26 fok C. folyton befolyó forrás vízzel, uszás tanítás, nap és homok kúra. Ösfenyves erdő közvetlen a virágos park mellett, vilány virágok. naponta hét vonat, autóbusz járat Oradea Mare között. Elsőrangú cigányzene. Elő és utó sazonban a szobáknál 25 százalék engedmény. Prospektust küld a fürdő igazgatóság.

Irodai munkaerőt,
magyar, német, román levelezéshez, számlázáshoz, külföldi cég brassói képviselője azonnali belépésre keres.
Ajánlatok „Perfekt” címen a kiadóhivatalhoz.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Kedd: Sárga csikó. Szentgyörgyi István felleléte. (A-bérlet).

Szerda: Luxemburg grófja. (B-bérlet.)
Csütörtök: Királynő meghalok érte
Forgács Sándor felleléte. A-bérlet.

Péntek: Csókos asszony. Lengyel Irén és Forgács Sándor felleléte. B-bérlet.

A színházi iroda hírei:

Luxemburg grófja. Ma szerdán Lehár Ferenc halhatatlan operettjét a Luxemburg grófját utítja fel a magyar színház. Ez a darab évek óta nem ment a brassói színpadon s bizonyos, hogy a zenekedvelők és Lehár tisztelői közül sokan megnézik a darabot, hogy ismét gyönyörködhesse a Luxemburg grófja szép melódiaiban. A főbb szerepeket Halmos Mici, Gálfi Nusi, Szalay Teréz, Felhő Ervin, Csóka József, Ross Jenő és Hevesi Miklós játsszák.

Királynő meghalok érte Forgács Sándorral és R. Farkas Idával. Rendkívül élvezetes, estében lesz része a közönségnek csütörtök este. Ismét viszont láthatja Forgács Sándort, a kolozsvári színház kedvelt művészt, aki egyik leghatásosabb de egyszersmind leghatásosabb szerepét játssza Villányi Andor a „Királynő, meghalok érte” című színműben. Partnere a kitűnő R. Farkas Ida lesz, akinek szerepléséhez már eddig is sok meleg siker fűződik. Hála szerepeket játszanak a darabban még Hevesi Miklós, Csóka József és Örvössy Géza.

Csókos asszony — Lengyel Irénnel és Forgács Sándorral. Pénteken este ismét alkalma lesz a brassói közönségnek gyönyörködni Lengyel Irén primadonna kitűnő játékában. Az est érdekességét csak fokozza az a körülmény, hogy Forgács Sándor egy operett szerepben mutatkozik be a közönségnek. Forgács operettben még nem játszott a brassói színpadon s így érthető a közönségnek az az érdeklődése, amellyel ez az előadás elé tekint. A Csókos asszony egyébként az első kitűnő szereposztásban fog színre kerülni s így ismét alkalma lesz a közönségnek gyönyörködni Gálfi Nusi, Ross Jenő, Felhő Ervin, Csóka József és Hevesi Miklós játékában.

Aranyvirág — Lengyel Irénnel. Szombaton este mutatja be a magyar színház új betanulással az Aranyvirág című operettet, Lengyel Irénnel a címszerepben.

„FARMODONT”
FOCKRÉM

MEZŐGAZDASÁG

A mezőgazdaságnak magyar nyelven való szakoktatása magyar nemzeti feladat

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától) Románia magyar gazdáinak helyzetén legfőbb segíthetünk azáltal, ha gazdáinkat kellő mezőgazdasági oktatásban részesítjük. mert minél nehezebb a helyzetünk, annál nagyobb szükségünk van a fejlett gazdasági kultúrára.

Európa államai már belátták, hogy a nemzetek kulturharcában csak az maradhat felül, amely kellő szakismeretek mellett képes, lehetőleg apasztott előállítás kiadások mellett, a mezőgazdasági termelést a legmagasabbra fokozni.

Csehország: az utóbbi évek alatt

gazdasági intézeteit 141-ről 257-re emelte, vagyis 96 új intézetet teremtetett,

még pedig a földreform által szaporodott törpe gazdaságok fejlesztését szem előtt tartva elsősorban az alsóbb gazdasági iskolákat hatvanhárommal szaporította, ellenben a nagy uradalmak birtokosai és annak gazdasági főtisztjeit nevelő két gazdasági akadémiából, egyet törölt, viszont felállított 5 új közgazdasági egyetemet. A kertészeti iskolákat hárommal, a háztartási iskolát pedig tizenkilencel és az erdészeti szakiskolákat hárommal szaporították.

Magyarországon 1920 év óta a mezőgazdasági népiszkolákat 197-el, a gazdasági vándor tanári állásokat ötötte, a gazdasági tanfolyamokat négyvel, az agrár reform intézkedései folytán a gazdák száma 24107 új kis gazdával szaporodott, ezek részére 22 községben rendszeresítették új gazdasági tanfolyamot, a földhöz jutott vitézek közül 639 nek oktatására évenként rendszeresítve volt két gazdasági tanfolyam, a női háziasszonyok gazdasági képzéséről gondoskodás történt 1 tanfolyamon, a földmives iskolák számát 9-ről 14-re emelték, szerveztek két új felső gazdasági iskolát és egy női gazdasági iskolát is.

De Magyarországon még a gazdasági szakoktatói intézeteknek e tekintélyes emelésével sincsenek megegyedve, hanem az 1927 évi állami költségvetés tárgyalása alatt most a napokban bejelentette a magyar földművelésügyi miniszter, hogy 1927. évre tervbe vette a felsőbb földmives iskoláknak szaporítását, azonkívül a földmives iskolákat annyira szaporítja, hogy minden vármegyének legyen egy-egy ilyen iskolája.

Itt is látjuk, hogy az agrárreform által teremtett viszonyok folytán az alsóbb fokú intézeteket teljesen kellett emelni, és már a népiszkolában kell a mezőgazdasági oktatni. Magyarországon a most következő tanévben a mezőgazdasági szakoktatás terén újabb és lényeges reformok várhatók.

Az utóbbi években Anglia, Németország, Franciaország és Olaszország egyformán óriási haladást mutat fel a mezőgazdasági szakoktatás terén.

Csak a romániai magyar kisebbségek magyar gazdasági oktatásáról nem történt eddig gondoskodás.

Nálunk a gazdasági tanintézeteket nem szaporították, hanem tűnti kellett, hogy beszüntették a magyar gazdasági vándortanári intézményt, elvették a magyar földmives iskoláinkat és beszüntették a magyar gazdasági akadémiát is.

Most közeledünk a tanév végéhez, már folynak az élelmiszer-utak az új tanévre, azért legfőbb ideje, hogy a mezőgazdasági szakoktatás kérdésével foglalkozzunk, ha meg van a komoly szándék, hogy 1926—27 évre végre megkezdjük a magyar gazdasági szakoktatást.

Romániában kb. 140000 magyar foglalkozik mezőgazdasággal, ezek fiatal sarjadékaiknak gazdasági szakoktatásáról gondoskodni kell és ez az elődázhatatlan kötelesség magyar nemzeti feladat, el sem képzelhető, hogy e fontos kérdés megoldásánál a kormány nehézségeket csinálna.

Mint már ismételten írtam, ajánlanám ott, ahol az adott viszonyok ezt megengedik és ott, ahol a szükség ezt kívánja, egyes alsóbb, közép és felsőbb felekezeti iskolákat lehetőleg mihamarabb alsóbb és felsőbb gazdasági és kertészeti iskolákká szervezzenek át, itt első sorban oly felekezeti iskolák jönnek számba, amelyekkel kapcsolatban az

egyházak megfelelő mezőgazdasági területtel és lehetőleg épületei is állanak rendelkezésre, mint gazdaságok, vagy mint kertészek létesítésére.

A magyar népoktatásra nézve igen kíváncsi vagyok, hogy most egyes felekezeti népoktatást már most átszervezzük önálló gazdasági magyar népiszkolákká.

Az egyes iskola-típusok tanterve nem csak szakemberek előtt, hanem a nagyközönség előtt is eléggé ismeretes és így a kérdésnek ezt a részét nem kell külön tárgyalnom. Nem így áll azonban a helyzet a női gazdasági oktatás kérdésében, ahol a háború óta új megoldások alakultak ki. Erre nézve lapunk holnapi számában külön javaslatot terjeszték elő.

L. A. B.

Alegfelsőbb közegészségügyi tanács
által engedélyezett

„BREAZU“-I KESERÜVIZ

„Nem izgatja a beleket,
nem érinti a vastag-belet,
ugy, hogy nem idéz elő
székrekedést.

A legkitűnőbb szer, mivel megvan az a kitűnő tulajdonsága, hogy csak a legcsekélyebb mértékben tartalmaz natriumchloridot. Nem veszi tulságosan igénybe és nem fárasztja a vesét.

Gyorshatásu, biztos, nem
undorító izü.”

(Kivonat a Hidrológiai és Climatológiai Egyesület orvosi ajánlatából M. 2 B. alatt, 1925. október havában.)

Különösen ajánlható

a székrekedésben (és artritiszben) szenvedők részére.

Reggelente, éhgyomorral 2—3 kanállal elegendő, de legfeljebb egy boros pohárnyi. Három-négy hét teljes gyógyulást eredményez. (Teljesen helyettesíti a karlsbadi vizet.) Használandó a prospektus vagy orvosi utasítás szerint. 50—60%-kal olcsóbb a külföldi hasonló hatású vizeknél.

Egy üveg ára 30 lej.

Kapható minden drogueriában, gyógyszerárban és fűszerüzletben.

Brassói képviselő:

H. & O. THEIL.

2253

**11 teljes regény
csak 150 lej.**

A Népszerű Regények

eddig megjelent és még kapható alább 11 számmal 150 lejért, utánvétellel 160 lejért szállítjuk

2. sz. Lakatos J.: Egy válópör története.
4. sz. Pásztor Árpád: És végzetét senki sem kerüheti el.
5. sz. Forró Pál: Halkuló vágyak.
6. sz. Altay Margit: Cél nélkül.
7. sz. Jávör Béla: Harom leány.
8. sz. Maupassant: A másik gyermeke.
9. sz. Csermely Gyula: A basa topánkái.
10. sz. G. Miklósy Ilona: Viola.
11. sz. Csermely Gyula: Adieu, Madame!
12. sz. Forró Pál: Különös tüzek.
13. sz. Szász Béla: Az öreg zsoldár titka.

Egy-egy szám ára 15 lej. Kapható a Brassói Lapok minden árusítójánál. Peldányonként megrendelés esetén az összeg és 10 lej portó költség ellenében ajánlva, franco szállítjuk.

Brassói Lapok könyvosztálya.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Az utódállamokban elkobzott vagyonért kártérítés jár

A hágai döntőbíróóság nagyjelentőségű ítélete — A német-lengyel példa gyakorlati értéke

BRASSO. (A Brassói Lapok tudósítójától) Egész Európában nagy jelentőséget tulajdonítanak annak az ítéletnek, amelyet a hágai döntőbíróóság hozott a német-lengyel kérdésben. A békeszerződés értelmében a Lengyelországhoz csatolt Felsősziléziában Lengyelország minden kárpótlás nélkül vette birtokába a Charsovban levő német állami nitrogéngyárat és hasonlóképpen lefoglalt számos nagybirtokot is. Ez ellen Németország a hágai döntőbíróóságnál keresett orvoslást s ez ítéletében kimondta, hogy a lengyel kormány eljárása nem felel meg a békeszerződéseknek. Németország szempontjából az ítélet azért nagyjelentőségű, mert ezzel Lengyelország körülbelül 100—120 millió birodalmi márkával tartozik Németországnak.

Az ítélet azonban nagyfontosságú másféle pörre is. A békeszerződés rendelkezései értelmében ugyanis különböző döntőbíróóságok alakultak az egyes országok között fennmerülő vitás kérdések elintézésére s így többek között megalakult a román—magyar döntőbíróóság is. Ezek a bíróságok, amelyek előtt jogtalan vagyonelkobzások miatt számos pert tettek folyamatba, az ítélethozatalt a hágai döntőbíróóság ítéletéig felfüggesztették, hogy ezután ennek döntése alapján ítéelkezzenek. Így tehát a hágai ítélet nemzetközi jogi szempontból jogalap lesz, a miből az következik, hogy minden esetben ki fogják mondani az utódállamokká szemben a kártérítés kötelezettségét.

A MAI PÉNZPIAC

Szerda, június 9

A világpiacon: Nincs lényeges változás. A francia frank most javul.

A belső piaca: Az üzleti forgalom nem élénk. Az árfolyamok némileg szűkültak. Délben: egy svájci frank 46.90 lej, egy dollár 242 lej, egy olasz lira 9.10 lej, egy német márka 57.80 lej, egy angol font 117.5 lej, egy francia frank 7.35 lej, egy cseh korona 7.19 lej, egy osztrák schilling 34.25 lej, egy lejért 292 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárjában a tegnapi zárlattól való eltérések). Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márka 122.95 (—5), egy dollár 5.16 és háromnegyed (fegyynyelcad), egy angol font 25.14, száz francia frank 15.70 (+45), száz olasz lira 19.25 (+9), száz cseh korona 15.29 és fél (—fél), száz dinár 9.11 és fél (+fél), száz leva 3.74 és fél, száz lej 2.10, tízezer magyar korona 0.7230 (+10), tízezer osztrák korona 0.7295 (—5).

Budapesti értéktőzsde. Kedden barátságos hangulat. Zárlati árfolyamok ezresekben: Magyar Hitel 240.5, Osztrák Hitel 112, Salgó 373, Rima 93, Déli vasút 82, Kohó 170, Atlántika —, Ganz-Danubius 1095, Kőszén 2990, Papírpar 19.5, Naspi 1095, Szlavónia 39, Földhitelbank 148, Viktória malom 38, Kereskedelmi Hitelbank 12.5, Pesti Magyar Kereskedelmi 787, Beocsini 970, Urikányi 960, Láng 66, Lipták 22, Schlick 55.5, Brassói 330, Zabolai 20.1, Cukoripar 1175, Klotid 1113, Hungária műtrágya 92, Olasz-Bank 19.75, Angol-Magyar 27, Leszámitoló 55, Magyar-Cseh 9, Nova 262, Kronberger 1.2, Izzó 680, Magnezit 650, Viktorja butor 1, Ofa 515, Malomsoky 5, Pesti Hazai 1425.

(—) Milyen osztályai lesznek a romániai vándorkiállításnak? Közöltük annak idején, hogy a kereskedelmi és iparkamarák szövetsége ipari és kereskedelmi vándorkiállítást rendez. Ezzel a ipari kiállítással a folyó évben tizenöt jelentős központot fognak felkeresni. A jövőben folytatják e programot s sorra látogatják kelet és dél-európa államait a legnevezetesebb helyeit. A kiállításnak a következő csoportjai lesznek: I. csoport: I. osztály: házipar, szövő, fonó, varró-ipar stb. II. osztály: kerámiai és agyagipar. A II. csoportnak tizenegy alosztálya lesz és pedig: élelmiszeri ipar, liszt, lisztirtalmu élelmiszer, cukor, konzerv, piskóta, sör, likőr, csokoládé, fajpar; félgégyártmányok, butorok, miniaturok. Textilipar és gyártmányai (szövőttár, posztó, vászon, kalapok, ruhák). Bőr- és gyártmányai (utazási cikkek, cipő), szappan, gyertya, illatszerek és toaletipar. Uvegipar: edények, tükrök. Vegyi ipar és vegyi trágya; gyógyárú, krémek, olajok, festékek. Grafikai ipar: papíráru, irodai felszerelések, reklámcikek, cinkográfia, litográfia és fényképezés. Kaucsok és celluloidipar. Petroleumipar és termékei. Elektrotechnikai és fém és kohóipar. A harmadik csoportot a könnyűipar alkotja. A könnyű ipar termékeit s a kisméretű iparcikkeket (textil, élelmiszer, bőrárú, szappan, gyertya, papír) mintákban készítendőek egy-egy dobozokban, melyekről a kiállítás vezetősége gondoskodik s a kiállítóknak gyári áron kiadja.

meg. A fémiparból, elektrotechnikából, egy szóval azokból az iparágakból, melyeknek gyártmányai nehezek és nagyterjedelműek, csak kis gépek kerülnek bemutatásra, miniaturok, egyes darabok, profilok, fényképek árjegyzékek. Ezeknek a kiállítása ugyanolyan dobozokban történik, elhelyeznek egyeseket asztalokon, a földön, aszerint, amint azt a tárgy nagysága megkívánja. A dobozokat véglegesen odaerősítik, hogy ne legyenek rongálásnak kitéve szállítás közben. A szállítás külön e célra készített ládákban történik.

(—) Az importáru raktárdíjának elengedését kéri a kereskedők. Búlaresi jelentés szerint a kereskedelmi és iparkamarák szövetsége legutóbbi ülésén foglalkozott azzal a rendkívüli helyzettel, amely az új behozatali vámtarifa késedelmes életbeléptetése miatt állott elő a kereskedelemben. A kereskedők, kik számítottak a tarifa módosítására s akik az árut április elseje után kapták meg, ezt az árut a vámraktárakban és kikötőkben hagyták abban a reményben, hogy az új reví) deált vámtarifa életbeléptetése, amint azt teletették, rövidesen megtörténik. A reví) deált vámtarifát tudvalevőleg csak jóval későbbben léptették életbe. Emiatt ezek az áruk két hónapig maradtak a vámraktárakban. Ez alatt az idő alatt az árukat megterheltek fokozatosan emelkedő raktárdíjakkal. Viszont az áruk közül igen sok, így a kézmű és divat áruk elvesztették idényjellegüket, úgy, hogy a kereskedők ezeket csak veszteséggel tudták eladni. Viszont sok olyan áru is van ezek közt, melyek az ugynevezett visszautasított áruk rendszerébe kerültek, miután a címzett hosszú ideig nem váltotta ki. Felfogva ezt a nehéz helyzetet, melybe a fenti ügyben érdekelt importáló kereskedők jutottak, a szövetség lépéseket tett a pénzügyminiszteriumban s azt kérte, hogy azokat az árukat, melyek ily viszonyok között még ma is raktárakban vannak, vagy voltak, mentessék a raktárbérek fizetése alól, a legrosszabb esetben azonban róják meg csak az egyszerű raktárbérrtel s nem a progresszív díjjal. Adjanak ki továbbá körrendeletet a vámhivataloknak, hogy ezekre az árukra ne alkalmazzák a visszautasítási rendszert, hanem csak a törvényes határidő lejártá után, amely az új behozatali vámtarifa életbeléptetésének napjára kezdődik.

(—) Leszámitolták a német bankkamatt. Berliin jelentés szerint a Német Birodalmi Bank a leszámitolási kamattal hat és fél százalékról hat és fél százalékra szállította le, a címletekre nyújtott hitelek százalékát pedig nyolc százalékról hat és fél százalékra.

(—) Terménypiacot és tőzsdét állítanak fel Kassán. Kassai tudósítónk jelenti: Kelet-szlovenszko és Ruszinszko kereskedelmi és gazdasági körei már régóta jogosan követelik, hogy Kassán is létesítsenek terménytőzsdét. Eddig a követelés még nem valósulhatott meg. A fontos kérdés megoldásával számos szakember foglalkozik s az eddig felmerült javaslatok között az a legvalószínűbb, hogy Kassán is a pilzeni s brünni mintára terménypiacot létesítsenek, mely később alapjául szolgálhatna a terménytőzsde megalkotásának. A kassai terménypiac megnyitásának fontossága nyilvánvalóan érezhető lesz a romániai elsősorban az erdélyi gabona piacon is.

A vén diák

Írta: Kosáryné Réz Lola

(6)

Linka meggyőződéssel bölintott. Nézték a még egyre gyűlő, ide-oda cikázó ifjú embereket, amint kiáradnak a kapun, aztán lassan szétszóródnak, ide-oda borognak, intenek, kiabálnak s valamelyik keskeny utcán eltűnnek lassan.

— Linka, nem látod a papát?

Linka körülnézett. A város főutcáján, a napsütésben, csöndes lépésben jött az öreg Faludi, akít a fiuk Sündisznónak neveztek, Schacht tanácsossal a Vakondokkal együtt hazafelé. Egészen lassan indult el az Akadémiáról, a Fritz-ház hűvös kapualja alól, bólintós mosolygással. A Sündisznó hosszú lábain magyaros nadrág feszült, de kockás köpönyeg volt a vállára vetve s majdnem fülég fedte a nyakát. A kezét. Az öreg Vakondok viszont a szíven hordta a magyarsága jelét: pantallója fölött zsinóros áruka simult széles mellére, amihez jól állt a gondosan ápolott szürke kőröskál.

— Linka, a papát nem látod-e?

— A papa valamit magyaráz Faludi bácsinak a luteránus templom előtt

— Még csak ott vannak?

— Meg is álltak!

— Uramatyám, — mondta az asszony, sárga lehagoltan, a konyhába újra hangzott a mérges sírás. — nem fogom kibírni. Már érzem, hogy nem bírom ki amíg hazajön.

Linka, aki fürge eszével valami zivatart sejtett és nem szeretett láb alatt lenni, elfordult az ablaktól.

— En most megyek. Lehet, hogy éppen most vesznék össze a papa meg a bácsi megint valamit s akkor aztán egyik erre másik arra szalad haza, mint a szélvész. En pedig kikapok, ha nem vagyok otthon. Fogta kis virágos napernyőjét és szölesen indult.

— Nem beszélt valaki tisztelettel az apjáról ez az Linka, — mondta Schachné. Remélem, hogy nem fogod utánozni soha a modorát.

Már szinte mérgesen folytatta:

— És ne nézz olyan soká az utcára. Azt fogják hinni a fiatalemberektől, hogy őket nézegeted.

A lányka felsóhajtott és felegyenesedett kis vékony derekával.

— Mitől olyan piros az arcom?

— Szűk a mider, — felelte, még egy sóhajttal az ablak felé, Linka. A mider csakugyan szűk volt és úgy érezte, hogy a szíve érzelmeit nem bírja már soká ilyen szoros helyre bezárva tartani.

— Atszaladnék a Gedeon-lányokhoz...

Anyja szigorúan intett.

— Hát még mit nem? Azonnal itt lesz a papa és ebédünk. Vedd elő a kötésedet. Nem kell lustálkodni mindig.

Linka nagyon érzékenyszívű teremlész volt: méris könnyek szöttek a szemébe. Egyre fényesebbek lettek a szeméi, egyre remegőbb a szája csücske. Egyszerre csak elsírta magát s hamarábban úgy belejött a zokogásba, hogy már maga sem tudta tulajdonképpen, miért sír, tulságosan tele volt szegénykének a szíve s valamiképpen könnyíteni kellett az érzelmein.

Az anyja előbb rászólt, hogy mit sír? Linka nem nézett fel, csak sírt. (A konyhába még egyre hangzott a magános siránkozás.) Aztán beküldeni próbálta. Végül, hogy a sírás nem maradt abba, hanem egyre erősödött, megijedt kibontotta a lányka ruháját, szagos üvegedsőt tartott az orra alá és egyre üdvözlögette:

— Na... na... Linka... lányom... Uralkodj magadon, uralkodj magadon.

A folyosón kopogó léptek hangzottak el. Linka hirtelen felült a divánon, a ruháját összekapta, bekacsolta a szeméit megfőrtölte a zsebkendője vízbemártott csücs kével. Anyja biztatta sietőn:

— Ugy, ugy. A papa azt fogja hinni, ki tudja, mi a bajod hogy sírtál.

A lépések közeledtek. Az asszony sárga az aító felé indult, de szűk a konyháival hirtelen visszafordult még:

— Pedig csak ostobaság, ugvis tudom.

Aztán lesimította a köntényét, hátrasi-mította fölére fésült fényesbarna haját, a ruháit is megigazította, mint ha neki gyűlnének s abban a pillanatban, hogy a léptek odaértek a küszöb elé, maga tárta ki az aítót s kezdte harsány hangján:

— Du Alter!

(Folytatjuk.)

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

UJDONSÁG

KELEMENNE
ZATHURECZKY BERTA
új társadalmi regénye

Az embergyűlölő

izléses kiállításban, többszínű
fedőlappal, finom papíron
megjelent és kapható min-
den könyvesboltban s a
Brassói Lapok minden
bizománysánál.
Ára 80 lej.

Postán megrendelhető a kiadónál:
Brassói Lapok
Könyvosztálya, Brassó.

Alkatrészek

Mc. Cormick, Deering, Massey-Harris aratógépekhez,
Máv. cséplőkhöz, Ford-autókhöz és Fordson traktorokhoz

7463

Manilla

állandóan raktáron.

Bartha Árpád Géposztálya,
Sepsiszentgyörgy — Szt. Gheorghe.

Jól berendezett

bornagykereskedés, 2 teherautó,

az egyik keveset használva és 2 strátszékér eladó.
Cim 7437. szám alatt a lap kiadóhivatalában.

Kerestetik
több tiszta

leány

könnyű munkához,
jó kereset mellett

Stollwerk Testvérek Rt.

csokoládé- és cukorka-gyár

Brassó

Közép-utca 33 szám.
7483

Detektiv Sorozat

legújabb (14.) száma:

Richard Landford:

Amíg az álarc lehul

Szerlem, leányrablás, titokzatos bo-
nyodalom és frappáns kibontakozás.

Ára csak 15 lej.

Kapható a „Brassói Lapok” minden
árusítójánál.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára 4 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej. — Állási keresőknek 25% engedmény.

Legkisebb hirdetés ára 40 lej.

Aróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizománysunknál is feladhat minden helységben, az
pontosan továbbítja azokat kiadóhivatalunkhoz. — Csak válaszbélyeggel felszerelt
kérdőzküldésekre válaszolunk.

Hölgyek! Tündéruijak
kézimunka divatlap ismét
kapható. Kérjenek azonn-
al mutatvány számot
75— lej utánvétellel. Bö-
vebb felvilágosítást is
nyújt a **Brassói Lapok**
könyvosztálya.

Masamód, temesvári,
szerény igényű, július
vagy augusztus elsejére
Erdélyben teljes ellátás-
sal állást keres. Antos
Ludmilla, Temesvár III.
Helyút-utca 20. 7464

Szakácsot keresünk
Magyarországra, nőtlent
vagy gyermektelent, ki jól
főz, gazdasági teendőket
is vezet, augusztusi be-
lépésre havi 5000 lej fi-
zetés. Cim 7460 sz. alatt
a kiadóban.

Olcsón eladó zongora.
Schweighofer gyártmány.
Cim Sammel u. Verkau-
stelle Rosenanger 19. 7458

Szesszőző gépész, 15
évi gyakorlati jó bizo-
nyítványokkal állást keres
Cim 7355 sz. alatt a ki-
adóban.

Két gyermekes család,
állandó házmesteri állást
vállalna el lakás ellené-
ben, takarítással együtt
megégyezés szerint. Szí-
ves megkereséseket 7454
szám alatt a kiadóhivatal
továbbítja

N. A. G. 4 személyes
személyautó 25.000 lej-
ért eladó. Kisebb javi-
tást igényel. Szigeti, Ká-
szonaltiz Csikmegye. 7453

**Eladó egy háromjá-
ratú** sima örlőjárat
42"-os kő részére egészen
új keményfa kivitelben.
Megtekinthető Glaesser
Hugónál Reghinul Sasesc
(Szászrégen) Strada Gării
62 szám. 7451

Elsőrendű retusőrt ki a
fényképezet minden ágá-
ban jártas, keresek július
15-ére. Lörinc fényképező
Gyergyó. 7449

Onhibáján kívül tönkre-
ment kereskedő felügyelői,
raktárkezelői vagy ehhez ha-
sonló állást keres. Beszél
románul, magyarul és ne-
metül. Ajánlatokat „Meg-
éhlhetest keresek 7445” jel-
ige alatt a kiadóba kérek.

Teljes fűszerüzlet be-
rendezés eladó. Cim 7447
sz. alatt a kiadóban.

Kitűnő

ó-bor

kicsinyben literenként
26 lejért

Gärtner Károly-
nál Brassó, Új-utca 23.

Eladó, jókarban levő
720-as duplatisztító Hof-
fer cséplő, Osser-Bayer
6 HP. benzín motorral és
teljes felszereléssel. Érte-
kezni lehet Fülöp Ferenc-
nél Harangláb up. Deal
Kisküküllő megye. 7416

Borszék fürdő anyári
szezónra gyakorlott für-
dőmestert keres szénsavas
meleg és Moor fürdőkhöz
segéd személyzettel együtt.
Román és magyar nyelv
ismerete szükséges. Aján-
latokat Administrația Bai-
lor Borszek. 7414

Nyomdai munkára fia-
talabb embert keres a
Brassói Lapok nyomdája.

Eladó 1 drb. Hoffher
és Schrantz (Purifikátor)
kötő karban, 1 drb. 6
HP benzínlokomobil fa-
vágófűrészrel, 1 drb. 8
HP. benzínlokomobil. Cim
Bürdach Vilmos, gép- és
autó javítóműhely, Med-
gyes. 7457

Veszek minden meny-
nyiségű tölgy, hántott
tölgy és bükkfűzfát egész
évi szállításra. Adok bank
meghitelezést Kossa La-
jos, Kézdivásárhely. 7286

Megvételre sürgősen
keresek Cornwall ka-
zánt 45—80 m². Konden-
zátoros gőz-víz szivatty-
t, légszivattyút, Centri-
fugal szivattyút, mosodai
centrifugát, 18/20 HP.
benzínmotort, vas-, ólom-
és vörösrézlemez, ólom-
rész-, vas- és horganyo-
zott csöveket, transzmisz-
zió részeket, Vorgeleget,
viztartályt vasból, gyári
vaskeményt, különféle
szerelési részeket. Aján-
latok pontos leírással
Luka Gyula céghez, Turda,
küldendők. 7801

2 vagon finomított szesz
eladó. Érdeklődni lehet
dr. Papp Endre. Hosszu-
falu, (Brassó megye.) 7426

Elemi iskolai értékesítő könyv ecske,

román-magyar. darabon-
ként 5 lejért kapható
a „Brassói Lapok”
könyvkereskedé-
sében. Tanítók-
nak, nagyobb
megrende-
lésnél

kedvezményt
adunk. — Postal meg-
rendeléseket utánvétellel
azonnal elintézzük. —

Lakatos műhelyvezető
kerestetik (motor- és gaz-
dasági gépek javításához).
Cim 7382 sz. alatt a ki-
adóhivatalban.

Házi kisasszonynak
ajánlunk vidékre, fe-
hérmű varráshoz, kézi-
munkához értő nő. Cim
7374 sz. alatt a kiadóban.

Egy jókarban levő hat
üléses Benz-kocsi eladó.
Schwarzburg vendéglő,
Korház-u. 20. 7466

Chevrolet autó tel-
jesen jókarban, Benz tura
autó alig használt 6 hen-
geres 25/90 HP. garan-
tált, 19 liter benzín fo-
gyasztás, modern felsze-
reléssel olcsón eladó. Na-
der Gyula, Csiklaplaca.

A legelőnyösebb árban
elvállalom női- és gyer-
mek ruhák divat szerinti
elkészítését. Botosné, Vár-
utca 42. sz. 7469

Földbirtokos vidéki kas-
télyában elfogad nyaraló-
kat. Cim Csizér Dező,
Rohia pt. Lăpovásárhely
Szolnok-Doboka m. 7480

Cimexol

heletbiztosan kiirt minden

poloskát

családostól. Egy
üveg ára 26 lej.

Kapható minden gyógy-
szertárban és drogériá-
ban. Főlerakat: KRAFFT
& HERBERTH, Brassó.

Vasgatal munkalato-
kat **precíz** új gyalupadon
2000×1200×1100 mm. mé-
retben készítek. Rohlik
Ferenc, gépműhely, Te-
mesvár, Józsefváros, Str.
Muresian 7. Telefon 724.
7472

Komplett, üzembem
levő

m ű m a l o m eladó.

Cim megtudható a
„Saxonia” hirdetési
irodában, Brassó. 1899

Varrónő, ki a gyermek
ruha varráshoz is ért há-
zakhoz ajánlunk, Cim
7482 sz. alatt a kiadóban.

Állást keres kis családi
főmőlnár azonnali belé-
pésre. Juhász Béla, Gyula-
fehérvár, Str. Regiment
No. 5. Monotor 49. 7471

Eladó Szt. Gheorghe-
Sepsiszentgyörgyön a fő-
ter legfogalmasabb he-
lyén fekvő jól bevezetett
gyarmatárú-, festék- ve-
gyeskereskedés, Cim 7414
szám alatt a kiadóhiva-
talan.

Kötőtárú üzlet keres
elárusítónőt román-ne-
met magyar nyelvtudás-
sal. Ajánlatokat „Kötőtárú
7444” jellegre a kiadóban.

Cséplőgarnitúrák ma-
gánjárók, lokomobilok
gyárilag javított állapot-
ban olcsón eladók, Roh-
lik Ferenc gépműhely, Te-
mesvár, IV. Str. Muresianu
7. Telefon 724. 7473

Eladó egy teljesen fel-
szerelt, elszállítható új
malom, mely all 2 par
franciakő, kőpad egy szita
dupla felvonóval és az
összes szíjzajatokkal. Ára
200.000 lej. Érdek ödni,
Zerbes Peter, Illyetelva.

Zongora rövid, 25.000
lejt eladó. Kolostor-u.
28. Telefon 667. 7476

Fiatal, agilis keresztény
okl. bőripari vegyész mér-
nök, bőripari üzembe be-
társulna vagy benősülne
ill. önállósítás végett nő-
sülne. Leveleket „Kitűnő
szakember 7479” jellegre
a kiadóba.

Hasznos társalgó és levelező könyv

Német társalgó színes borítékban
Francia beszélgetések (Kálmán)
Francia társalgó és beszélgetések
Angol társalgó és beszélgetések
Olasz társalgó és beszélgetések
Magyar általános levelező, házi titká-
Német-magyar levelező és házi titká-
Ára részenként fizetve 44 lej.

Romániai főbizománys :
Brassói Lapok Könyvosztálya Brassó
Postai megrendeléseket azonnal elintézzük

Cement cseréprób
Excenter csőformákat be-
resék. Krászl Adalbert
Savorsin-Soborsin. 74

Keresek egy jó 720
vagy 800 mm.-es cséplő-
6—8 lóerős benzínmotor-
ral. Szabó János, Dicső-
szentmárton, Str. Cár-
pului 2. 7470

Eladó ház, 4 szoba,
konyha, kert, udvar stb.
Azonnal megürül. Malom-
hegy-u. 19. 7481

DROGERIA

Erdély nagy város-
sának főutcájában
elköltözés miatt
eladó. Ajánlatokat
„Egy millió”
alatt a kiadóba kérek.

Új típusú Ford teher-
kocsi, nem sokat használt
villamos indítóval stb., je-
tányosan eladó. Kasz-
malom, Héjjastalva, 74

Egy férfiszabó van
gép eladó. Brassó, Gyula-
ut 27.

Megbízható közép-
intelligens nőt keres
dekre házvezetőnőnek a
család. Ajánlatok „In-
teligens 7485” jellegre
kiadóba kéretnek.

Egy fűszerüzlet be-
rendezés eladó. Ertele-
Erzsebet-utca 21. 74

A Dr. Dávid

György-féle ro- mán nyelvtan

és gyakorló könyv a
egyetlen rendszeres nyel-
tan, amely már az új
szavaknak megfelelően
annak figyelembevétel-
vel készült, hogy tanul-
ni, minél könnyebb-
ben és tökéletesebben
legyen elsajátítható a ro-
mán nyelv. Ára 100— lej. Kap-
ható mindenütt.

Ebédli, diógyökér,
évig használatban, be-
szűke miatt előnyös
ban eladó. Cim 7481
alatt a kiadóhivatalban

**Könyv- és papír-
kereskedő-segédlet** je-
sek idősebbet, minél
belépésre, a ki a nyel-
tatványok felvételé-
könyvek rendelkezé-
tas. Ki a román, mag-
német nyelvet bírja
ben részesül. Ajánlat-
kér Füßy József köny-
kereskedése Turda.